

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „TYGODNIK SPORTOWY“.
Redakcja otwarta od godziny 8-12 przed południem i od 4-7 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11-12 przed południem.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14.
Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5 — w Poznaniu, ul. Św. Marcina 37 —
w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu ul. Grobłowa 5 —
w Gdyni, ul. Św. Jańska 1282.

Przedpłaćta wynosi w ekspedycji i agenturach 3.15 zł. miesięcznie,
9.45 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.54 zł. miesięcznie, 10.61 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 7.15 zł., zagranicą 9.65 zł. miesięcznie.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma,
a abonenci nie mają prawa do odszkodowania.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 316, 326, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Oddziały: Bydgoszcz 1299, 699, Poznań 3500, Toruń 800, Grudziądz 294, Gdynia 1450.

Numer 45.

BYDGOSZCZ, czwartek dnia 25 lutego 1932 r.

Rok XXVI.

Kadryl ministerjalny we Francji.

Laval z Tardieu, lub Tardieu z Lavallem.

Francuska prawica jest bardzo grzeczna, żywi duży szacunek dla zwyczajów politycznych i jest bardzo nieustępliwa w posiadaniu władzy i w dążeniu do jej rozszerzenia.

Gdy w obecnej izbie wykryła się większość prawicowa, pierwsze rządy Tardieu i Laval'a były ozdobione z reguły osobą p. Brianda. Popelniano z rozmysłem ten Schönheitsfehler (błąd piękności). Rozumowano logicznie: Niech polityka Locarna (ustępliwość wobec Niemiec) sprowadzi się sama do absurdu. Niech się wypali jak lampa oliwna, która pełga słabiutko poprzez grzyb, narastający na knocie! A złotousty Arystydes starzał się w obliczu przemian politycznych, podążających z szybkością wyścigowego samolotu i fali radjowej, niosącej lawinę coraz to nowych wiadomości. I wreszcie przyszedł czas na jego dymisję. Briand został tak „wykończony“, że obecnie nikt prawie nie wspominał jego nazwiska.

Francuska konstytucja i przyjęte zwyczaje ułatwiają obalanie gabinetów. Prezes ministrów nader często musi stawiać kwestję zaufania i przy temperancie panów posłów może się przewrócić o byle jaką sprawę. Upadały więc kolejno gabinety Tardieu i gabinety Laval'a, lecz obaj ci politycy nie wypuszczali tek ministerjalnych z ręki. Co chwila na życzenie lewicy jak w kadrylu odzywała się komenda: Messieurs, changez votres places — Panowie, zmieńcie wasze miejsca. W pierwszym gabinecie Laval'a Tardieu był ministrem rolnictwa, w drugim po Maginocie ministrem wojny, teraz Laval piastuje teki ministra pracy.

Rzuciliśmy na samym początku twierdzenie, że prawica jest nieublagana w dążeniu do rozszerzenia władzy. Obecny gabinet Tardieu jest potwierdzeniem tej tezy. Piątka, złożona z pp. Tardieu, Raynaud, Flandin, Piétri i Laval'a objęła większość resortów. Tardieu jest prezesem gabinetu i ministrem spraw zagranicznych. Raynaud złączył teki ministra skarbu i finansów (dotychczas oddzielne ministerja). Piétri objął ministerstwo obrony narodowej, powstałe z ministerstwa wojny, marynarki i komunikacji powietrznej. Stało się to wszystko pod firmą oszczędności.

Tak usprawniony gabinet ma dwa cele na oku: obronę Francji przed rządami lewicy i Traktatu Wersalskiego przed atakiem Niemiec. Nie potrzeba podkreślać, że obydwa te cele spletają się ze sobą.

Aby nie dopuścić lewicy do władzy, trzeba wygrać nadchodzące wybory. Deputowany Mandel, uczeń Clemenceau zastosował strategię ataku czołowego. Stary tygrys miałby dość siły i zręczności do wykonania takiego manewru. Jego były sekretarz nie dorósł do zadania. Mandla projekt reformy ordynacji wyborczej włożył tylko do ręki lewicowemu senatorowi broni przeciw Lavalowi. Teraz pozostaje tylko okrążyć wroga, nad którym w ciszy gabinetu ministra rolnictwa pracował p. Tardieu.

Tardieu jest również byłym współpracownikiem Clemenceau, jako minister rolnictwa przeprowadzał cła ochronne i utrzymywał na dużej wysokości ceny artykułów rolnych. Francuscy far-

Obrady Reichstagu pod ochroną bagnetów.

Atak Göbbelsa. — Brüning będzie mówił.

(Telefonem od wł. korespondenta).

Berlin, 24. 2. W atmosferze ogólnego zainteresowania i wysokiego napięcia rozpoczęła się wczoraj po długiej przerwie sesja Reichstagu. Obraz zewnętrzny jaki przedstawił się, przypominał dokładnie wszystkie poprzednie sesje, otwierane pod ochroną policyjną. W promieniu dosyć wielkim od gmachu Reichstagu skoncentrowane zostały oddziały policji konnej i pieszej, tanki z wodą, patrole konne a nawet zaobserwować można było polowe stacje telefoniczne, łączące poszczególne oddziały policyjne. Obraz ten przypominał nie tylko stan oblężenia, ale poprostu miało się wrażenie jaki-goś oczekiwanego ataku nieprzyjacielskiego.

Wewnątrz gmachu Reichstagu panował niezmiernie żywy ruch. Lawa ministerjalna pełna, trybuny przepełnione publicznością i dziennikarzami.

Niezwłocznie po otwarciu posiedzenia wstaje komunista Torgler i domaga się zniesienia stanu oblężenia w jakim znajduje się parlament Rzeszy niemieckiej i jego okolica. Wniosek jego przepada. Niezwłocznie po tem zabrał głos minister spraw wewnętrznych Groener który w krótkim, suchym i monotonnym przemówieniu uzasadnia ustawę o wyborze prezydenta Rzeszy w terminie 13 marca.

Po nim na trybunie zjawił się poseł narodowo-socjalistyczny dr. Göbbels, który w niezwykle agresywnym i demagogicznym przemówieniu ustawicznie przerywanym głosami i oklaskami swoich towarzyszy a wyrazami oburzenia law socjalistycznych, nazwał tę

partję stronnictwem dezertersów. W tej chwili powstała na sali olbrzymia awantura i burza tak, że zdawało się, iż dojdzie nieomal do rękoczynów. Göbbels nie mógł dalej przemawiać, abowiem socjaliści chórem przerywali mu ustawicznie. Przewodniczący izby zmuszony był do przerwania posiedzenia.

Po ponownym otwarciu posiedzenia zakomunikował przewodniczący, że poseł Göbbels z powodu obrazy prezydenta Rzeszy wykluczony został na jedno posiedzenie.

Rozprawy potrwają przypuszczalnie jeszcze dwa dni. W dniu dzisiejszym

zabiera głos kanclerz Rzeszy dr. Brüning, który wystąpi z ogólnym ekspozé (przemówieniem) o sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej Rzeszy niemieckiej. Od jego oświadczenia, zwłaszcza co się tyczy rozporządzenia o rekrutacji Reichswehry, socjaldemokraci uzależniają ustosunkowanie się nie tylko do samego gabinetu, ale nawet do wyboru Hindenburga na prezydenta Rzeszy. Należy z góry przyjąć za pewne, że socjaliści zadowolnią się tylko kilku nieznaczącymi zapewnieniami interpretacyjnymi. AR.

Niemcy już się przeproszają z Litwą.

Böttcher rezygnuje dobrowolnie z urzędu.

(Telefonem od własnego korespondenta)

Berlin, 24. 2. Jak donoszą z Kłajpedy były przewodniczący dyrektorjatu Böttcher wystosował na ręce gubernatora Merkysa pismo, zawiadamiające go, iż składa dobrowolnie swój urząd do dyspozycji. W uмотywowaniu swego kroku, który niema oczywiście żadnego praktycznego znaczenia, albowiem faktycznie Böttcher nie urzęduje już od szeregu tygodni, podaje on, iż rokowania przed Radą Ligi Narodów dowiodły, że może jeszcze upłynąć dużo czasu zanim rozstrzygnięte zostanie, czy gu-

bernator ma prawo do dymisjonowania przewodniczącego dyrektorjum. Ażeby ułatwić sytuację i umożliwić utworzenie nowego dyrektorjum, Böttcher składa urząd.

Jak przypuszczają, krok Böttchera tłumaczy się instrukcją otrzymaną bezpośrednio od rządu Rzeszy, który wprawdzie poprzednio domagał się z całym naciskiem przywrócenia stanu pierwotnego, wobec jednak poniesionej porażki przystosowuje się do sytuacji, tembardziej, że chce zapobiec niebezpieczeństwu mianowania dyrektorjatu, złożonego wyłącznie z Litwinów.

Ażeby gubernatorowi odebrać pozory wyłączenia Niemców w Kłajpedzie z rokowań o utworzeniu dyrektorjatu, o ile by ci popierali osobę Böttchera, zdecydowano się po wspólnym porozumieniu się na ten krok i z grzecznością po niedawnych uchwałach, demonstracjach i innych zapewnieniach nagle partje niemieckie wyraziły gotowość pertraktowania z gubernatorem, mając na celu stworzenie nowego dyrektorjatu, przeciwko czemu jeszcze do ostatniej chwili pod pozorem naruszonej legalności się bronili.

Nie bardziej nie obraża tego zakłamania wewnętrzne jak ten nagły zwrot i wyciągnięcie dłoni w kierunku rządu litewskiego. AR.

Program rządu Tardieu.

Paryż, 23. 2. (PAT). W części deklaracji ministerjalnej, dotyczącej polityki zagranicznej rząd zaznacza, iż będzie dążył do otrzymania wierzytelności francuskich z tytułu odszkodowań.

Co do konferencji rozbrojeniowej, podkreślone będzie ciągłość polityki francuskiej na zasadzie francuskiego projektu, złożonego w Genewie, a mianowicie umiędzynarodowienie środków zaczepnych, stworzenie armji międzynarodowej, pozostającej do dyspozycji Ligi Narodów, stopniowe zredukowanie zbrojeń oraz zawarcie nowych paktów gwarancyjnych.

merzy będą zato wdzięczni rządowi narodowemu. Jednocześnie p. Tardieu trudnił się usuwaniem szefów departamentów, zbyt oddanych lewicy.

Nie należy przypuszczać, że we Francji zanosi się na „rumuńskie wybory“. Na to ludność jest zbyt kulturalna i zbyt rozmiłowana w swych wolnościach politycznych. Trzeba jednak pamiętać, że „zdanie“ władzy administracyjnej i we Francji nie jest bez znaczenia...

W dziedzinie polityki zagranicznej nastąpiło wyjaśnienie horyzontu. „Berliner Tageblatt“ omawiając rząd znie-

W części, poświęconej polityce wewnętrznej Tardieu będzie starał się uspokoić obawy, jakie wysuwane są tu i ówdzie z powodu nowego podziału tek ministerjalnych.

Senat gdański żegna min. Strasburgera.

Senat gdański wydał obiad pożegnalny dla ustępującego komisarza generalnego Rzplitej Polskiej min. Strasburgera. W obiedzie tym wziął udział wysoki komisarz Ligi Narodów hr. Gravina.

to „jasność absolutna“ i ma z tego tytułu pretensję do Francuzów. W Niemczech całe społeczeństwo staje frontem przeciw Wersalowi i Francji. Cóż więc dziwnego, że Francja staje w obronie tegoż Wersalu i swych świętych praw do odszkodowania za zniszczenie wojenne?

Nowa ordynacja wyborcza jest porzeczona aż do zwołania nowego parlamentu. Obrona natomiast interesów Francji i jej sojuszników na konferencji w sprawie reparacyjnej — została wzmocniona do maksimum, możliwego w obecnych warunkach.

Polska może się tylko cieszyć z wyjaśnienia sytuacji. Zamiast p. Brianda mamy do czynienia z p. Tardieu; zamiast nieco historycznej miłości, mamy męskie koleżeństwo broni. Będziemy wiedzieli za każdym razem, czego się trzymać. To dużo znaczy w dzisiejszych czasach kryzysu zaufania. P. Tardieu jako zdecydowany wróg Niemiec dla przyjemności pokazania okrągłego gestu à la Briand, czy nawet à la nieco ogni- sty Laval, nie przejdzie do porządku dziennego nad naszymi uczuciami wier- nego i niezbędnego dla Francji sprzymie- reńca. St. Ro.

Sejm obraduje.

Mają dość marszałka. — Cztery kluby odmawiają współpracy.

Warszawa, 23. 2. (PAT.) Na dzisiejszym plenarnym posiedzeniu sejmu polskie kluby opozycyjne zgłosiły wniosek w sprawie wotum nieufności dla marszałka sejmu, motywując swe stanowisko stronniczością marszałka Świtalskiego podczas plenarnego posiedzenia w dniu 22 bm.

Bój o wolność zgromadzeń.

Be-Be sławi projekt rządowy.

Warszawa, 23. 2. (PAT.) Marszałek Świtalski otworzył posiedzenie o godz. 16.20. Przystąpiono do sprawozdania Komisji administracyjnej o rządowym projekcie o zgromadzeniach oraz o wniosku Str. Lud. w tej samej sprawie. Referent Zdzisław Stroński (BB) oświadczył, że sprawa zgromadzeń normowana była dotąd w Polsce przez przepisy byłych państw zaborczych. W obecnej kadencji wpłynęły dwa projekty w sprawie zgromadzeń Klubu Ludowego i rządu. Komisja wzięła za podstawę obrad projekt rządowy. Projekt rządowy o zgromadzeniach godzi interes publiczny z prawem obywateli, dając władzy administracyjnej to, co jest niezbędne do utrzymania przez nią porządku, a obywatelom najdalej posuniętą wolność zgromadzeń.

Protest czterech klubów — i opuszczenie sali.

Pos. Róg składa imieniem klubów parlamentarnych Str. Lud., Ch. D., NPR i PPS oświadczenie, w którym omawiając obecny system pracy w sejmie, wypowiada szereg zarzutów pod adresem większości, że uniemożliwia pracę opozycji odrzucając jej wnioski, poczem zgłaszając sprzeciw przeciwko ustawie o zgromadzeniach, ustroju szkolnictwa i o samorządach, oświadczył, że cztery wymienione kluby nie będą brały udziału w posiedzeniach, poświęconych obradom nad tymi projektami ustaw na znak protestu przeciwko prowadzeniu obrad. Po oświadczeniu tem kluby lewicy opuściły salę.

Głos endecki i ukraiński.

Następnie zabrał głos poseł Winiarski (Kl. Nar.), który podniósł, że to opuszczenie sali dowodzi, że atmosfera obrad jest niezdrowa. Mówca przyznaje, że w porównaniu z poprzednim projektem, projekt komisji zawiera poprawki pożyteczne, ale jednak daleki jest od tego, by gwarantował to, co zdaniem mówcy daje Konstytucja. Mówca rozchodzi się szeroko o rolę policji w czasie zgromadzeń, krytykując przy sposobności władzę administracyjną, poczem konkluduje, że zgromadzenia publiczne są wentylem bezpieczeństwa. Wniesiony projekt zostawia pełną swobodę władzy administracyjnej. Uchwalenie go będzie miało skutek wręcz przeciwny od oczekiwanego.

W zagłębniach węglowych bez zmian.

Sanacyjne związki zawodowe intrygują.

Katowice, 24. 2. (Tel. wł.). W szóstym dniu strajku położenie w zagłębni Dąbrowy nie uległo poważniejszej zmianie. Do pracy przystąpiły jedynie załogi 6 kopalni, należących do przedsiębiorców prywatnych, po zaspokojeniu ich warunków. W kopalniach, zrzeszonych w radzie zjazdu przemysłowców, strajkuje w jednej tylko zmianie 10 422 górników. Prace, związane z konserwacją kopalni (zabezpieczenie ich przed zatapieniem) wykonuje około 1 000 górników.

Nową próbę zakłócenia spokoju, podjętą w Miłowicach i na kopalni „Renard” przez komunistów, policja stłumiła w zarodku. Do uspokojenia umysłów przyczyniło się przede wszystkim ujęcie głównych agitatorów komunistycznych Stanka i Dziekanównej, karanych już za działalność antypaństwową. Strajkujący odnoszą się z ogromną

Wywody rządowe.

Sanacyjna większość triumfuje.

Po przemówieniu posła Rzóska (BB), który zwalczał dwie główne poprawki opozycji — a to w sprawie przyznawania odszkodowań za zgromadzenia udaremnione oraz w sprawie zebrań za imiennymi zaproszeniami, zabrał głos p. wiceminister Nakoniecznikow-Klukowski, który stwierdził, że wytyczne ustawy dadzą się sprowadzić do następujących punktów: 1) uregulowanie sprawy zgromadzeń jest konieczne ze względu na wzmoczenie przestępczej działalności żywiolów antypaństwowych i wywrotowych, 2) ustawa ma na celu zapewnienie w ramach Konstytucji obywatelom państwa swobody i bezpieczeństwa w życiu społecznym i politycznym (no-no! — Red.); 3) ogranicza ona ingerencję (mieszanie się) władz administracyjnych jedynie do tych wypadków, gdzie interes przedewszystkiem państwa, a następnie ogółu obywateli może być naruszony; 4) Uzasadnia ją konieczność wprowadzenia jednolitej ustawy na całym obszarze państwa. Wmawianie w społeczeństwo, że projekt ten jest wymierzony przeciwko stronnictwom, będącym do rządu w opozycji, jest nieistotne.

Po przemówieniu referenta posła Zdzisława Strońskiego w głosowaniu odrzucono wszystkie wnioski mniejszości i ustawę o zgromadzeniach przyjęto w drugim i trzecim czytaniu według tekstu komisji. Na tem posiedzenie sejmu zakończono. Następne posiedzenie odbędzie się jutro o godz. 16 Na porządku dziennym wniosek o wotum nieufności dla marszałka Świtalskiego, potem szereg sprawozdań komisji, w końcu zaś sprawozdanie komisji oświatowej o ustroju szkolnictwa.

Co zarzuca jednomyślna opozycja marsz. Świtalskiemu?

Warszawa, 24. 2. (Tel. wł.). Porządek obrad dzisiejszego plenarnego posiedzenia Sejmu obejmuje między innymi wniosek opozycji o wotum nieufności dla marszałka Świtalskiego, cały szereg spraw związanych z zażegnaniami podatkowymi, między innymi zatwierdzenie wniosku Ch. D. w sprawie obniżenia kar za zwłokę, oraz odsetek za odroczenie podatków.

Wniosek o wotum nieufności dla marszałka Świtalskiego brzmi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy: zważywszy, że naczelnym obowiązkiem marszałka Sejmu jest czuwanie nad spokojem i porządkiem obrad, że w wykonywaniu tego obowiązku marszałek winien kierować się zupełną bezstronnością,

że obecny marszałek Sejmu dr. Kazimierz Świtalski bezkarnie toleruje uciążliwe powadze izby zachowanie się niektórych posłów Bezpartyjnego Bloku, że stronniczość marszałka dr. Świtalskiego znalazła szczególnie jaskrawy wyraz podczas posiedzenia w dniu 22 lutego br., kiedy marszałek Świtalski nie reagował na hałasy i okrzyki ze strony niektórych członków Bloku Bezpartyjnego, trwające przez blisko pół

godziny podczas przemówienia posła Wojciecha Trąpczyńskiego a wobec posłów innych klubów, domagających się spokoju obrad zastosował natychmiast karę przewidzianą za „ciężkie przewinienie przeciwko porządkowi Sejmu”.

że takie postępowanie marszałka nie jest „szerzeniem godności i praw Sejmu” co według art. 11 regulaminu powinno być jego głównym zadaniem.

Sejm wyraża wotum nieufności marszałkowi Sejmu dr. Kazimierzowi Świtalskiemu

Warszawa, dnia 23. lutego 1932 r.

Podpisane są wszystkie polskie stronnictwa opozycyjne, a więc również Chrześcijańska Demokracja.

Z sali sejmowej.

Męski spokój opozycji. Sanacja nie ma legitymacji moralnej do reprezentowania narodu. Kneblowanie zgromadzeń. Gaszenie oświaty. Współpraca niemożliwa.

Warszawa, 24. 2. (Tel. wł.). Wczorajsze posiedzenie Sejmu budziło ogromne zainteresowanie, ponieważ spodziewano się demonstracji ze strony opozycji przeciwko marszałkowi Świtalskiemu. Jednakże opozycja zachowywała się godnie, jedynie podczas omawiania jednego punktu obrad po odczytaniu oświadczenia posła Roga wyszła cała lewica oraz Ch. D. i N. P. R. ze sali i odtąd nie będzie brała udziału w obradach nad sprawą ustawy o zgromadzeniach oraz ustawy o szkolnictwie. Wobec tego zajęcia nie jest wykluczonem, iż sesja budżetowa skończy się wcześniej niż przypuszczano. W kuluarach mówi się nawet o dniu 18 marca jako terminie ukończenia sesji.

Oświadczenie klubów lewicowych i centrowych odczytał prezes Klubu Ludowego poseł Róg. W oświadczeniu tem między innymi czytamy:

„W imieniu Klubu parlamentarnego Stronnictwa Ludowego, Związku P. P. S., Ch. D. i N. P. R. oświadczam: „Od pierwszej chwili zebrań się obecnego sejmu, powołanego do życia w drodze znanych wyborów brzeskich, stało się jasnym, że normalna praca opozycji na terenie parlamentarnym będzie uniemożliwiona. Sztuczna większość powstała w drodze nadużyć wyborczych i nie może wobec tego być uważana za legalny wyraz woli narodu w zakresie ustawodawstwa i kontroli rządu. Wobec tego przed opozycją wybraną przez zaufanie narodu stanęło pytanie, czy ma wogóle brać udział w pracach tego parlamentu i przez swoją obecność stwa-

rać pozory normalnego jego istnienia? Jeżeli dotychczas pozostajemy tu, to czyniliśmy to w przekonaniu, że naszym obowiązkiem jest skorzystać z tej jedynej jeszcze dostępnej trybuny wolnego słowa i dawać wyraz naszym poglądom na stanowisko większości oraz za politykę i gospodarkę rządu i uświadamiać opinię społeczeństwa.

Ustawa o zgromadzeniach godzi w zagwarantowane przez konstytucję prawa wolności zgromadzeń przez to, że całkowicie uzależnia je od kaprysów władzy administracyjnej i policyjnej, nie zabezpiecza ich przed złośliwymi napadami bojówek sanacyjnych, wprowadza drażniące kary i oddaje orzecznictwo karne w ręce władz administracyjnych a nie sądowych.

Ustawa o ustroju szkolnictwa nietylko naszym zdaniem, ale według jednomyślnego zdania czynników najkompetentniejszych, uniemożliwia ogromnej części młodzieży kształcenie się i cofa masę chłopów przed oświatą”.

„Wobec takiego stanu rzeczy ograniczyliśmy się do oświecania i piętnowania wobec opinii publicznej zamierzeń i posunięć rządu i jego większości. Sposób prowadzenia obrad i w związku z tem będące awantury urządzone przez większość sejmową stwierdzają warunki, które uniemożliwiają nam wzięcie udziału w posiedzeniach, dotyczących powyższych dwóch projektów ustaw, mających doniosłe znaczenie dla kraju. Na znak protestu przeciwko temu przed całem społeczeństwem opuszczamy salę obrad”

Chińczycy zwyciężyli pod Kiang-Wan?

Mordercza bitwa toczy się ze zmiennem szczęściem.

Szanghaj, 23. 2. W ciągu popołudnia ofensywa japońska na całej linii zatrzy-

mała się. W pobliżu Sza-Pei przy dworcu kolejowym Chińczycy nieznacznie posunęli się naprzód. Do Szanghaju dążą znaczne posiłki dla wojsk japońskich. Dzień dzisiejszy podobnie jak i wczorajszy nie przyniósł Japończykom żadnych poważniejszych sukcesów. O godz. 3 po południu według czasu środkowo-europejskiego wojska chińskie rozpoczęły bombardowanie głównej kwatery wojsk japońskich w Hong-Kiu oraz konsulatu japońskiego.

Londyn, 23. 2. Donoszą z Szanghaju, że wczoraj ukazały się dodatki nadzwyczajne pism chińskich pt. „Wielkie zwycięstwo wojsk chińskich”. Dziś rano główna kwatera chińska ogłosiła komunikat, stwierdzający, że Japończycy pomimo otrzymanych posiłków cofnęli się na całej linii. Chińczycy będą kontynuowali natarcie dopóki nie wypną Japończyków aż do koncesji międzynarodowej. Jakkolwiek doniesienia ze źródeł chińskich wydają się być przesadzane, to jednak neutralni obserwatorzy stwierdzają, że dzień wczorajszy przyniósł sukces Chińczykom. Położenie Japończyków jest określone jako trudne. Przeważa zdanie, że bez otrzymania znacznych posiłków wojska japońskie nie zdołają osiągnąć jakichkolwiek dalszych sukcesów.

Szanghaj, 23. 2. Władze morskie japońskie stwierdzają, że samoloty japońskie zbombardowały i zniszczyły bazę lotniczą w Su-Czon na kolei Szanghaj-Nankin. Burmistrz miasta Szanghaju zakomunikował telegraficznie generalnemu konsulowi brytyjskiemu, że 19 ta armia chińska odniosła duże zwycięstwo, rozbijając wojska japońskie, których część zmuszona była cofnąć się od granic międzynarodowej koncesji. Podczas walk zginęła ogromna ilość osób wśród ludności cywilnej. Korespondent agencji Reutersa zwiedził pole wyścigowe w Kiang-Wan, które pokryte jest doślońnie trupami mężczyzn, kobiet i dzieci.

Szanghaj, 23. 2. (PAT.) W trzecim dniu usłowań Japończyków o władnięcie Kiang-Wan, Japończycy rozpoczęli atak o świcie i wciągają do walki coraz nowe oddziały.

Szanghaj, 23. 2. (PAT.) Nieustanne bombardowanie Sza-Pei ustało około północy, lecz dziś rano o godz. 5 według czasu miejscowego kanonada artylerji ciężkiej wybuchła ponownie, wzniecając nowy pożar w Sza-Pei.

(Ciąg dalszy na stronie 10).

Rozbróćcie dusze wasze - a dacie pokój narodowi!

Kakao - Maltin Meinla

(Korespondencja własna „Dziennika Bydgoskiego“.)

II.

Polityka jest zagadnieniem etyki nie siły przed prawem!

O ile projekt francuski ma znaczenie przedewszystkiem praktyczne — o tyle zasada rozbrojenia moralnego, głoszona przez Polskę, posiada głęboki podkład ideowy, stanowiący jedyny trwały fundament, na którym można oprzeć węgły pokojowej współpracy narodów. Polska polityka zagraniczna była w ostatnich latach przedmiotem uzasadnionej krytyki, tembardziej podkreślić należy jej niewątpliwy sukces w wysunięciu przed tłum narodów w Genewie tezy, która będzie miała historyczne znaczenie, gdyż nawiązuje do najpiękniejszych tradycji polskiej ideologii braterstwa ludów, głoszonej w połowie XIX wieku przez Cieszkowskiego, który w swym „Ojciec nasz” domagał się oparcia życia politycznego o nieprzemijające prawdy moralne. Warto również przypomnieć, że koncepcja Ligi Narodów przejawiała się na kilkadziesiąt lat przed Wilsonem w pismach Hoene-Wronskie-go; wielki, a tak niesłusznie zapomniany filozof polski wysuwał projekt stworzenia związku ludów, opartego na „dobrem woli” narodów i państw.

Tego samego domaga się i obecny projekt Rzeczypospolitej. I słusznie. Albowiem dopóki zamiast ideałów po chrześcijańsku pojętej miłości bliźniego, głosić się będzie nacjonalistyczny szowinizm i wychowywać pokolenia młodzieży w nienawiści ku sąsiadnim narodom, dopóki pod płaszczykiem pseudonaukowych teorii o naturalnej przewadze rasy, pochodzie społeczeństw, elitach rządzących, naprze naturalnego przyrostu ludności itd. przemycać się będzie zasadę siły przed prawem, dopóki stosuje się fatalną teorię o polityce jako fałszywej grze, uprawniającej nawet do czynów niezgodnych z elementarnymi pojęciami etyki w imię rzekomego „dobra państwa” (zapominając, że osiągnięcie ideału dobra zlemi środkami jest skończonym absurdem) dopóty rozdziały historii świata będą, jak dotychczas, przepelnione opisami niszczenia życia i kulturalnego dorobku ludzkości.

Współżycie narodów jest w przeci-

wieństwie do tego, co swojego czasu mówił dyktator Włoch — zagadnieniem etyki (moralności) nie dynamiki (siły). Bez zrozumienia tej prawdy, wszelkie dążenia do trwałego pokoju będą bezowocne.

Pokój a demokracja.

I jeszcze jedno: Żądanie rozbrojenia moralnego przenosi cały punkt ciężkości z polityki zagranicznej na politykę wewnętrzną poszczególnych państw. W „Księgach Pielgrzymstwa” wypowiedział Mickiewicz zdanie, że „jeżeli powiększyć dusze wasze, rozszerzyć granice wasze”. I równem poczuciem prawdy tych słów można dzisiaj powiedzieć do ludów świata, że jeżeli rozbroicie dusze wasze i odrzucicie ten pancerz nienawiści i uprzedzeń, jaki dzieli państwa i narody — to rozbrojenie militarne samo przez się, wcześniej czy później nastąpi. Ale przyspieszenie tego procesu stoi w stosunku wprost proporcjonalnym do zagadnień ustroju w poszczególnych państwach. Wells, wielki pisarz angielski, wyraził się niedawno, że wzajemna nienawiść społeczeństw jest zbrodnią, wynalezioną na użytek samowładztwa. Pewne uprzedzenie lub niechęć dwóch sąsiadujących ze sobą ludów potęguje się w sposób sztuczny i

doprowadza do krwawego absurdu. Wybuch wojny światowej spowodowała dyktatura niemieckich militarystycznych czynników i partyj, podtrzymujących zastrzykami zoologicznej nienawiści do całego świata. Państwo faszystowskie jest tą bezką prochu, której wybuch zagraża nie tylko bezpieczeństwu Europy, ale całej kulturze łacińskiej. Propaganda światowej rewolucji, tak wybitnie popierana przez Sowiety, jest niczem innym, jak tylko przejawem imperjalizmu czerwonych dyktatorów Rosji, którzy dla utrzymania się przy władzy nie cofnęli się przed podpaleniem Europy i Azji. Dyktatury są zjawiskiem znanym w historii i wiemy, że wojny, podejmowane w imię najrozmaitszych szczytnych haseł — były zawsze ostatnią stawką dyktatorów.

Z drugiej zaś strony nie ulega wątpliwości, że zatargi pomiędzy państwami demokratycznymi nie powodowały

pożywne, wzmacniające
łatwostrawne

3498) $\frac{1}{4}$ kg. 2.40
 $\frac{1}{8}$ kg. 1.20

nigdy starć zbrojnych. I doprawdy, trudno sobie wyobrazić wojnę Belgii z Francją, Norwegii ze Szwecją lub Francji z Szwajcariją. Przeciwnie ustroj demokratyczny państw i wolność obywateli były cementem spajającym ludy należące do trzech obszarów językowych co do dwóch, rzekomo śmiertelnie sobie wrogich, zaś klasycznym tego przykładem jest związek szwajcarski. Ozanan, wielki socjolog katolicki pisał, że Bóg prowadzi narody do demokracji. A jeżeli tak jest rzeczywiście, to i droga do rozbrojenia i pokoju świata prowadzi przez wolność społeczeństw, poszanowanie praw człowieka i obywatela i prawdziwie demokratyczny ustroj świata.

Dr. Tad. K.

Z Klajpedy.

Merkys nie żartuje. — Zabrania wyświetlania patriotycznych filmów niemieckich. — Przed rozwiązaniem sejmiku.

Gubernator Klajpedy zabronił wyświetlania niemieckiego filmu „Kro-

wa Luiza”, osnutego na tle życia królowej pruskiej, słynnej z interwencji u Napoleona, w celu złagodzenia warunków Pokoju Tylicyckiego.

Gubernator Merkys wobec odmowy sejmiku w sprawie utworzenia dyrektorjatu własnego grona zwrócił się z propozycją przedstawienia kandydata do stronnictwa narodowo - litewskiego, jako kolej najsilniejszego. Po nominacji tego kandydata zwołany ma być sejmik, który napewno odmówi nowemu dyrektorjatu zaufania. W tym wypadku rozpisanie zostaną nowe wybory, po których rząd litewski zupełnie słusznie oczekuje wzrostu mandatów litewskich.

Jeden policjant przypada na Węgrzech na 405 mieszkańców, we Włoszech na 573, w Czechosłowacji na 687, w Anglii na 769, w Danii na 940, w Polsce zaś na 1056. — Nie jesteśmy zatem państwem „policyjnym”.

Czy ma Pani mało trosk?

Czyż więc nie leży w interesie każdej z nas zapobieganie wszelkim zbytecznym i przykrym wypadkom w rodzinie? Gdyby każda matka to sobie uświadomiła, to z pewnością nie mieliśmyby tyle wypadków zachorzeń dzieci, jak to obecnie ma miejsce. Przeważnie bowiem dopiero wtedy jesteśmy poważnie zainteresowani, gdy już całkiem ostro występują u dzieci tak groźne niedomagania, jak: krzyżica (angielska choroba), skrofaly, koklusz, szkarlatyna, dyfteryt i t. p. Dziś zatem więcej niż kiedykolwiek, koniecznym jest zapobieganie tym schorzeniom w porę, zwracając już baczną uwagę nawet na najdrobniejsze chorobliwe objawy, gdyż, zazwyczaj nieznaczne napozór niedomaganie, sygnalizuje poważne schorzenie. Nader dobitnym tego przykładem służy wypadek, jaki opisuje nam p. A. Kanek, Łódź, Rokicińska 8. Pisze ona m. i.: „Mój mały synek był zawsze bardzo blady, na co nie zwracałam początk. uwagi. Po jakimś czasie zaczęła występować ropa z jednego uszka i na oczku po-

kazały się małe oryzyczyki. Wówczas dopiero poradziłam się lekarza, który powiedział mi, że to wszystko powstaje z anemii. Ponieważ dowiedziałem się, że Emulsja Scotta działa bardzo dobrze przy anemii, to zdecydowałam się na przeprowadzenie kuracji tym preparatem. Rzeczywiście skutek był nadzwyczajny; ropa z uszka przestała występować, przyszczyki z oczka znikły i bladość także. Chłopiec tak się przyzwyczał do Emulsji Scotta, że sam przypominał mi o swoim mleczku”. Takie pełne zapału sądy o Emulsji Scotta usłyszeliśmy można z ust wielu tysięcy matek we wszystkich krajach świata. I nie dziwnego, bowiem każda matka dobrze wie, że Emulsja Scotta dzięki swej wysokiej zawartości Witamin A i D znakomicie wzmacnia organizm dziecka i czyni go odpornym przeciwko krzyżycy, przeziębieniu i wszelkim chorobom zakaźnym. Spróbujcie i przekonajcie się same! Do nabycia we wszyst. apt. i drog. Dla następujących dzieci rzeczywiście niema nic lepszego.

126)

(Ciąg dalszy).

Cofającemu się Rafałowi — coś nagle podcięło nogi.

— Łóżko! — poznał z ulgą, i wbrew temu co przed chwilą twierdził o metodzie genialnych detektywów, dał zgrabnego szczupaka pod szerokie łóżko profesora. Wślizgnął się tam z takim impetem, że nabił sobie na czole guza przy zderzeniu z jakimś twardym przedmiotem, o ile można było rozoznać się w ciemnościach, jakie tam panowały.

Z trzaskiem drzwi i z potokiem soczystych przekleństw wkroczył Fedor Rusanow do swojego gabinetu.

— Bydle! warknął.

Stukając łaską, którą się stała podpierał, przemaszerał przez całą długość pokoju i ciężko opadł na fotel.

— Stajnią tu dzisiaj śmierdzi dla odmiany — wybuchnął, zapalając kopre-dziej cygaro, aby zabić niemłą woń, której dostawca tkwił pod łóżkiem.

— Ano, nie trzeba mnie było zmuszać do trzydniowego pobytu wśród bydła — rzekł ów dostawca, lekko urażony, ale odrzekł to oczywiście w myśli.

— Zawieruszyło się gdzieś to zólte bydle — burczał Rusanow; — ciekawym gdzie.. bardzo ciekawym.

— A ja wiem — myślał Rafał; — ja wiem, gdzie, ach, a ty nie wiesz.

Przez dłuższą chwilę trwała cisza, zakłócona w pewnym momencie szelestem papierów, gorączkowo przewracanych, potem szcześnie widelki aparatu telefonicznego. Rafał zanotował sobie w pamięci numer żadanego telefonu i nazwisko „towarzysza”, z którym Fedor Rusanow pragnął rozmawiać. — Jaka szkoda, że niema drugiej słuchawki i nie będę słyszał, co tamten powie. — żałował.

— No i cóż, Bazylu Piotrowiczu — zaczęła Rusanow; — jesczeście go nie nakryli? — Przez chwilę milczał, snać słuchał odpowiedzi tamtego, potem wybuchnął popędliwie: — No to darujcie szczeroci, ale wasi ludzie są do niczego! Rozumiem, człowiek. Tak, zaszył się w tłum, trzeba trochę poszukać, lecz żeby nawet auta nie znaleźć? Taka ogromna limuzyna, to nie szpilka. Musiał ją gdzieś porzucić na ulicy.. Co? Marka? Niemiecka. „Mercedes-Benz”..

— Acha, o to chodzi — Rafał w Juchu ryczał ze śmiechu. Profesor poszukiwał swojego samochodu, który spokojnie stał w szopie, o kilkadziesiąt kroków od jego biurka... — w linii powietrznej — uzupełnił skrupulatnie.

— Nie — mówił Rusanow; — nie wierzę, żeby szofer był w znowie. Znam mojego Tsiena i mogę za niego ręczyć. Scanlan ukradł mój płaszcz, a że jest tego samego co ja wzrostu, więc Chińczyk myślał, że ze mną jedzie. Na jego obronę muszę przytoczyć i tę okoliczność, że tam, w naszym garażu, jest dosyć ciemno.. Warty? No właśnie! Powinni byli! Kazalem uwięzić tych, którzy stali przy bramach.. Mówicie? Hm, to możliwe. Mógł szofera sprzątnąć już na drodze. Biedny Tsien.. Nie, nie, Bazylu Piotrowiczu. Scanlana ja sam u-

karzę. Tylko mi go dostawcie na miejsce, i zadzwonię, skoro go nakryjecie.

Rafał przypuszczał, że na tem rozmowa się skończy. To też zdębiał, skoro „dalszy ciąg” rozpoczął się od „zachęcającego” pytania profesora:

— Tego Bobaka już macie pod kłuczem?.. Hm, hm. Jeżeli od trzech dni nie zjawił się w swoim hotelu, to znak, że tam już nie wróci. Szczwany lotr! A nazwiska i legitymacje zmienia, jak rękawiczki. Królik, Lapin, Bobak, to tylko te, które ja znam.. Ech, nie. To nie Scanlan. Z nim załatwicie się sami; toby go też pomęczyć prądem, żeby prawdę wyśpiewał.. Nu, tak, tak, Bazylu Piotrowiczu. Wiem ja, że wy potraficie ptaszka przenicować.. Jak? Wynaleź liście nową metodę dla takich? Musicie mi to kiedyś opowiedzieć.. Chcecie teraz? Owszem, mam czas.. mówcie..

Na czem polegała nowa metoda „przesłuchiwania” podejrzanych, Rafał nie dowiedział się wprawdzie, lecz nie wątpił w jej skuteczność; wszelkie ewentualne wątpliwości musiałby zresztą rozproszyć złowrogi rechet profesora, szatański śmiech, w którym odzwierciedliło się wrodzone okrucieństwo i barbarzyńskie instynkty tego człowieka, cieszącego się sławą wielkiego uczonego i umiejącego nadać sobie pozory nieposzlakowanego gentlemana.

Wreszcie rozmowa była ukończona. Rusanow odożył słuchawkę i widocznie naciskał taster dzwonka, gdyż równocześnie kłął, jak furman na owego Czanga i odgrażał się, że łaskę na nim polamie.

Rafał leżał pod łóżkiem, jak trusia. Nie mógł absolutnie zrozumieć, skąd Rusanow wie, kim jest rzekomy Serafin Bobak, skąd zna jego prawdziwe nazwi-

sko. Niemniej błogosławił szafarę pomysł wtargnięcia do tego pokoju; gdyby był się udał wprost do swojego hotelu, jak radził głos rozsądku, byłby już siedział pod kluczem. — A widzisz, osłe — rzekł Rafał rozsądkowi swemu — żesz długo czekać, nim cię kiedy usłucham!

Fedor Rusanow znowu szeleścił papierami i dobre pół godziny upłynęło Rafałowi w niespokojnem oczekiwaniu na dalszy rozwój wypadków.

Wtem.. zapukano w okno trzykrotnie. Było to czemś niespodziewanem nawet dla profesora, sądząc po zdumieniu, jakie zabrzmiało w jego okrzyku:

— A tam co znowu?

Pokuśtykał do okna, którego Rafał nie zamknął, zaklął szpetnie pod adresem Czanga, że nawet okien nie pozamykał i ostrożnie wychylił się naze-wnątrz.

— Sergjusz Miercew. Przybywam urzędowo, towarzyszu Rusanow — zabrzmiał chropowaty głos, stłumiony nieco przez łoskot woza jadącego ulicą.

— Urzędowo, proszę. Noga nie pozwalała mi na spacer — igał Rusanow, bo przecież chodził dużo, jakkolwiek o lasce. Chodziło mu raczej o to, by niektóre papiery usunąć z biurka przed przybyciem Miercewa, którego niecierpiał i bał się jednocześnie. Rafał domyślił się tego po nowych szelestach i łoskocie zatraskiwanych szuflad. Ukończony tę czynność, powrócił Rusanow do okna, zamknął je, zasunął okiennicę i w podobny sposób zabezpieczył pozostałe trzy okna rozległego pokoju.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wilhelm II, Hitler i Düsterberg,

trzy kandydatury na prezydenta Rzeszy.

(Telefonem od własnego korespondenta)

Berlin, 23. 2. Nareszcie po wielutygodniowych targach wewnątrz narodowej opozycji niemieckiej doszło do ustalenia kandydatur na stanowisko prezydenta Rzeszy. Rokowania prowadzone między nacjonalistami a narodowymi socjalistami w celu nominacji wspólnego kandydata nie doprowadziły do rezultatu. Ostatecznie nacjonaliści postanowili łącznie z organizacją Stahlhelmu wysunąć pierwszego przewodniczącego Stahlhelmu Düsterberga i stworzyć w tym celu specjalny blok wyborczy pod nazwą „Czarno-biało-czerwonego bloku”. Oficjalne publikacje w prasie nacjonalistycznej wzywają do oddania głosów przy wyborze na Düsterberga.

Narodowi socjaliści jak wynika z wczorajszego przemówienia kierownika okręgu berlińskiego dr. Göbbelsa posyłają do walki wyborczej kandydata swojego Adolfa Hitlera, który poprzednio jeszcze ma być zamianowanym pełnomocnikiem rządu bruńswickiego do Rady Rzeszy, przyczem uzyskuje obywatelstwo kraju związkowego. Göbbels wczoraj w szalenie wypełnionym Pałacu Sportowym pod koniec swojej mowy w dosadny sposób skrytykował panujące obecnie stosunki i rzucił oczekiwane przez swych zwolenników hasło: **Hitler — prezydentem Rzeszy!**

Z innej strony znowu komunikują, niezwykle sensacyjną nową kandydaturę b. cesarza Wilhelma II na stanowisko prezydenta Rzeszy. Wilhelm II ma otrzymać oczywiście poparcie całej narodowej opozycji łącznie z narodowymi socjalistami. Organ secesjonistów socjaldemokracji „Sozialistische Arbeiter-Zeitung” donosi w zdecydowanej formie, że Hindenburg za pośrednictwem syna Wilhelma II, Augusta Wilhelma, nawiązał łączność z b. cesarzem i zafiarował mu prezydenturę Rzeszy.

Gdyby istotnie — co jest mało prawdopodobnym — doszło do tej fantastycznej kandydatury, Hindenburg oczywiście jako przekonany monarchista ustąpiłby miejsca. Jak dalece na serjo „Sozialistische Arbeiter-Zeitung” bierze powyższą wiadomość służy fakt, że domaga się natychmiastowego wniesienia do parlamentu Rzeszy ustawy banicyjnej (wydalającej z kraju) przeciwko Ho-

Posel Cizak w ogromnych tarapatach broni się rewolwerem.

Polska Agencja Telegraficzna rozesała komunikat, stwierdzający, że poseł Cizak, b. socjal-rewolucjonista, później secesjonista z N. P. R., jeszcze później sanator, a obecnie sanacyjny narodowy socjalista, miał we Wrześni bardzo niemiłe zajście. Według komunikatu agencji urzędowej na zgromadzenie Z. Z. Z. wtargnęła grupa ludzi, która od razu się p. posłowi wydała podejrzaną. Jeden z napastników zbliżył się do posła Cizaka i uderzył go w twarz. Ciosu z pałką powtórzyć już nie mógł, gdyż poseł Cizak błyskawicznym ruchem wy dobył rewolwer i zaszachował przeciwnika.

Daleko doszło, jeżeli już posłowie z BB. bronić się muszą przy pomocy rewolwerów. Radosna twórczość zaczyna wydawać niepożądane owoce.

Kościotrup na łańcuchu w piwnicy.

Ojciec zagłodził na śmierć chorego umyślowo syna.

Wilno. We wsi Kuny gm. podbrzeżańskiej, wykryto przykute do ściany rozkładające się zwłoki ludzkie. Odkrycia tego dokonano, gdy po śmierci Antoniego Parnusa, właściciela nieruchomości, na którego terenie szczątki te znalezione — przystąpiono do przeróbki piwnicy. Zwłoki znajdowały się w

henzollernom, celem odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa restauracji monarchji.

I w Paryżu młodzież akademicka „walczy o sprawę narodową”.

Upadek gabinetu Laval wywołał wśród studentów Paryża wrzenie. Zdaniem ich, nie powinno się to było stać. To też urządzali awantury po ulicach, które policja tłumić musiała. Jedną taką scenę podajemy na rycinie.

Wulkany pod lodem.

Do najciekawszych pod względem przyrody i zaludnienia krajów Europy należy bezwzględnie Islandja, wyspa położona między Norwegją a Grenlandją, a należąca do Danji. Stolica wyspy jest miasto Reykjavik, które jeszcze 10 lat temu liczyło 18 000 a dzisiaj przekroczyło liczbę 30 tys. mieszkańców. Reykjavik to już nie osada rybacka z chatami rybackimi z drzewa, to miasto nowoczesne z licznymi magazynami, kinoteatrami, dancinami, radjem itp.

Wyspa sama, to kraj gorących źródeł, zwanych gejzerami i czynnych wulkanów, stąd zamiast — krajem lodu — słuszniej nazywać się powinno krajem ognia. Zachodzą tam potężne szczeliny wulkaniczne, z których na przestrzeni wielu kilometrów bucha w górę ognista lawa, gdy tymczasem kraterzy Etny lub Wezuwjusza mają zaledwie 30 do 50 m średnicy. Z drugiej strony ma Islandja tak olbrzymie kompleksy lodowe,

że wszystkie lodowce Europy razem wzięte nie dorównują im co do wielkości, a pod temi masami lodu pracują z niespożyta siłą do dziś dnia ogniste wulkany. Przed kilku laty słup ognistej lawy i popiołu przebił w potężnym otworze panczer lodowy i z taką siłą uderzył ku górze, że widoczny był w odlegonej o 300 km stolicy Reykjavik. W takich razach topnieją olbrzymie masy lodu i zalewają albo sąsiednią pustynię albo wpadają do morza, nieraz na szerokości 50 km. Długość tego strumienia wody jest natomiast bardzo niewielka, ponieważ Vatnajökull — tak nazywa się ów lodowiec — leży tuż nad wybrzeżem morskim. Prąd wody zabiera z sobą olbrzymie bloki lodowe o 20 do 30 metrów długich bokach. Inny lodowiec, Torfajökull, posiada również olbrzymie szczeliny wulkaniczne,

z których bezustannie buchają masy gazów siarczanych i pary. Cała dolina robi wrażenie terenu olbrzymich hut żelaznych, z których kominów bucha dym i ogień. Obok nich liczne gejzery, które w odstępach kilkugodzinnych rzucają na wysokość kilkunastu metrów olbrzymie masy gorącej wody. W miejscach tych oczywiście lód się kruszy i z wielkim koskotem wpada w ogromnych bryłach do bezdennych czeluści.

W okolicy stolicy właściwości wulkaniczne kraju wykorzystuje się dla celów przemysłowych. Są tam ogromne pralnie publiczne, w których pracki całej okolicy piorą bieliznę w wodzie o naturalnej temperaturze 57 stopni Celsjusza.

W Reykir znajdują się cieplarnie. 2000 km. kwadratowych znajduje się pod szkłem. Największa troska ich właścicieli — brźmi to dość dziwnie — polega na tem, by uchronić roślinność przed nadmiarem ciepłoty ziemi, bowiem między płytkami warstwami ziemi krąży prąd wody, które jeszcze przy wylewie do zbiornika mają temperaturę przeszło 70 stopni. Tem się też tłumaczy, że w kraju tym, w którym jedynie w miejscach zastłoniętych rozwija się mizerna roślinność, napotyka się nagle na roślinność prawie tropikalną. W ostatnich latach czyni się także próby z hodowlą winogron. Hoduje się tam olbrzymie ilości pomidorów, róż i gwoździków, których cena mimo to jest dość poważna.

Na uwagę zasługują jeszcze konie i ludzie. Konie są niezmiernie wytrzymałe i przy tem mało wymagające i potrafią przez dobę całą nosić jeźdźca poprzez lody i wertepy. Ludzie, nie ci z stolicy, lecz rybacy nadbrzeżni i chłopcy w głębi kraju, to jakby zabytek z przed tysiąca lat, przywiązani bałwochwalczo do swej ziemi, opiewają ją w baśniach i pieśniach i nie różnią się w niczem od swych przodków średniowiecznych, którzy woleli raczej życie położyć, niż dla szukania wygod porzucić ten na pozór niegościnnie kraj.

Z innej strony nie zdołano pozyskać potwierdzenia wiadomości „Sozialistische Arbeiter-Zeitung” i należy przypuszczać, że jest to straszak przeznaczony na masy robotnicze dla poparcia kandydatury robotniczej Thailmanna. Ponieważ Niemcy jednak są krajem wszelkich niespodzianek, można liczyć się nawet z tak nieprawdopodobnymi ewentualnościami, jak postawieniem Wilhelma II na kandydata prezydenta „republik niemieckiej”. AR.

Przed szorstkością

chroni cerę

ELIDA KREM
CO GODZINĘ EC 7

3490

Pociąg pospiesz. Warszawa-Gdynia najechał pod Łowiczem na autobus

Autobus zdruzgotany. — Zabici i ranni.

Łódź, 22. 2. (PAT) Pociąg pospieszny nr. 401, jadący z Warszawy do Torunia, a dalej do Gdyni wpadł na przejeździe kolejowym pod Łowiczem na autobus pospieszny, jadący z Łowicza do osady Bolimów. Autobus został doszczętnie zdruzgotany. Dwie osoby z Pośród pasażerów autobusu zostały zabite, 10 odniosło ciężkie i lżejsze rany. Na miejsce katastrofy wyjechała komisja z Warszawy.

I Przemysł rozpoczął strajk elektryczny.

Przemysł, 23. 2. (PAT) Wybuchł tu strajk konsumentów elektryczności. Miejscowi kupcy postanowili nie oświetlać wystaw prądem elektrycznym, chcąc w ten sposób zmusić elektrownię miejską do obniżenia ceny prądu, która obecnie wynosi 74 grosze za 1 kwg. Miasto tonie z tego powodu w ciemnościach. Istnieje możliwość przyłączenia się do strajku całej ludności miasta.

Cała wieś odsiaduje więzienie partjami

Litwini kradną z przekonaniem.

Cała, bez wyjątku, ludność małej litewskiej gminy Naujamiesta, poza małym dziełem, powędruje kolejno do więzienia. Jest to epilog procesu prowadzonego przez dwa rządy, w ciągu ostatnich 42 lat, przeciw mieszkańcom tej wioski, w liczbie 400 głów. Spór toczył się o używalność lasku graniczącego z wioską, a z którego mieszkańcy wsi za-

opatrywali się w drzewo opałowe już od szeregu dziesiątków lat. Rząd carskiej Rosji uznał las ten za własność rządową, a i rząd litewski poszedł w jego ślady. Od długiego szeregu lat było tysiące wypadków brania drzewa z lasu i nakładania za to kar policyjnych. Ale skazani nie chcieli płacić, to też wszystkich opornych podawano do sądu. Po pewnym czasie między oskarżonymi nie brakowało ani jednego mieszkańca wsi. To też sąd, po wielu trudach, wydał zbiorowy wyrok, mocą którego cała wieś ma zapłacić lub odsiedzieć kary. Ponieważ nikt nie godził się na zapłacenie, skazano całą wieś na więzienie. Ale tu znów wyłoniła się nowa trudność. Skazano 400 ludzi, a więzienie gminne może pomieścić tylko dziesięć osób naraz. Podzielono więc skazanych na grupy. Jedna odsiedzi, druga przychodzi na jej miejsce. Aż do skutku. Mimo to, ci na wolności zbierają dalej drzewo w lesie, jak zawsze. Oświadczają przytem, że niech się dzieje co chce, ale drzewo zawsze brać będą.

ciemnym, ogrodzonym drewnianą ścianą, kącie piwnicy.

Śledztwo ustaliło, iż są to zwłoki zaginionego przed kilku laty umyślowo chorego syna gospodarza Antoniego Parnusa, 24-letniego Adama, którego ojciec zamknął w piwnicy i przykuł do ściany, gdzie też nieszcześliwy syn zginał śmiercią głodową.

Z życia bydgoskiej Chrześc. Dem. Zarząd Poczty i Telegrafów wyjaśnia.. Kolo Śródmieście.

Kolo Śródmieście Ch. D. ma już nowo- go, a właściwie dawnego prezesa, bo „został nim znowu p. Ignacy Balwiński. Także p. Balcerowicz zatrzymał nadal stanowisko wiceprezesa; nie zmieniła się również osoba sekretarza, którego zastępcą wybrano p. Szymanowskiego; również p. Lipiński piastować będzie w dalszym ciągu godność skarbnika. Lawnikiem obrano p. Czesława Orłowską i p. Godka; komisji rewizyjnej, do której wszedł p. Maciejewski, przewodniczyć będzie dalej p. dyrektor Zewicki.

Harmonijne te wybory odbyły się w ostatnią sobotę w sali „pod Lwem“ na walnym zebraniu, któremu marszałkował nie- strudzony p. prezes Cywiński, który też złożył prez. Balwińskiemu i całemu Zarządowi serdeczne życzenia dalszej owocnej pracy. W odpowiedzi prezes Balwiński, dziękując Zarządowi za dotychczasowe trud- dy, prosił o dalsze wspomaganie jego za- miarów i wysiłków, kierując te same sło- wa pod adresem wszystkich członków, przede wszystkim zaś kobiet, które mogły- by się tak pięknie przyczynić do rozkwitu Kola.

Akt wyborczy stronnictwa poprzedziły kolejne sprawozdania za czas ubiegły pre- zesa, sekretarza i skarbnika, jak i prezesa komisji rewizyjnej, na którego wniosek u- dzielono Zarządowi pokwitowania.

Następnie wygłosił referat o najżywo- niejszych zagadnieniach i zadaniach pre- zes okręgowy Ch. D. i redaktor „Dziennika Bydg.“ p. Leon Formański. Mówca, wska- zując na rosnące błędy sanacyjnego rządu i obozu, ubolewa, że zaufana w siłę sana- cja, daleka od myśli narodowego pojedna- nia, nie chce zejść z karkołomnej drogi. Tymczasem postępuje ruina rolnictwa, re- kodzieła, przemysłu i handlu, niedola ro- botnicza osiąga szczyt — a za nędzą kro- czy ponura jej siostrzyca, demoralizacja. Mnożą się oznaki ataku ze strony masone- rji, do którego odparcia musimy gotować się wszyscy. Co do słynnego już „szwodo- rowskiego zdarzenia“, kiedy to w szkole imienia Kochanowskiego Chrystusowe „Niech będzie pochwalony!“ zastąpiono świeckiem „cześnie!“ — mówca konstatuje, że wypadek ten wbrew sanacyjnym zaprze- czeniom miał miejsce, potem omawia bli- żej dwa odłamy nauczycielskie, jeden, o- party o krzyż i ideały narodowe, drugi, płynący po falach radykalizmu, a nawet

bezbożnictwa. I widzimy niestety starania czynienia wyrw w obozie pierwszym na rzecz drugiego.

W dyskusji zabierali głos: prezes Cy- wiński, p. Świerkowski i p. Maliszewski — poczem zgromadzeni rozeszli się, uradowa- ni wiadomością, że dzielnicy ich prezes Bal- wiński wszedł wskutek wakansu do Rady Miejskiej, zyskując dla rozwinięcia swojej energii, pracowitości i wiedzy jeszcze jeden i to pierwszorządny posterunek obywatel- ski w Bydgoszczy.

W związku z artykułami „Dziennika Bydg- oskiego“ w numerze 10 z dnia 14. I. br. „Nowe pogwałcenie prawa“ oraz w numerze 11 z dnia 15. I. rb. „jeszcze o metodach Zarządu Poczty i Telegrafów“ Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy, powołując się na postanowienia § 11 obowiązującej ustawy prasowej, prosi o umieszczenie w najbliższym numerze czasopiema „Dziennik Bydgoski“ następującego sprostowa- nia:

1. Nieprawdą jest, jakoby Zarząd Poczty i Telegrafów zwalniał pracowniczkę, przyjętą za dniem

wynagrodzeniem z pogwałceniem obowiązują- cych przepisów co do wypowiedzenia i odszko- dowania. Natomiast prawdą jest, że pracowni- czki, przyjmowane czasowo w charakterze sił zastępczych za chorych lub urlopowanych funk- cjonariuszów etatowych (stałych), są przy anga- żowaniu zgóry należycie informowane odnośnie czasu trwania stosunku umownego z niemi, mia- nowicie, że przyjęcie następuje tylko na czas zastępstwa wzmiankowanych funkcjonariuszów stałych. Zatem ma tu zastosowanie postanowie- nie art. 5 p. 3 rozp. Prezydenta Rzeczypospoli- tej z dn. 16. III. 1928 r. o umowie o pracę pra- cowników umysłowych (Dz. U. R. P. nr. 35 poz. 323) zawarcie umowy o pracę na czas okre- ślony.

2. Nieprawdą jest, że Dyrekcja Poczty i Te- legrafów w Bydgoszczy zwolniła pracowniczkę po 15-letniej służbie bez wypowiedzenia, na- tomiasz prawdą jest, że wypowiedziano stosu- nek służbowy na trzy miesiące naprzód, a więc w sposób przewidziany cytowanym powyżej zarządzeniem — pracowniczce kontraktowej, ma- jącej za sobą już dłuższą służbę, której mąż jest etatowym urzędnikiem pocztowym.

3. Nieprawdą jest, że Dyrekcja Poczty i Tele- grafów w Bydgoszczy praktykuje oddawną w celach wysoce nieefecznych metodę zwalniania sił zastępczych przed przeprowadzeniem 6 mie- sięcy, a to dla uniemożliwienia im uzyskania prawa do podwyżki płacy, natomiast prawdą jest, że zarówno przyjmowanie jak i zwalnianie sił zastępczych przeprowadza się we własnym zakresie działania urzędu p.-t., nie zaś Dyrek- cja, która ze swej strony żadnych tego rodzaju zarządzeń podległym jej urzędom nigdy nie wy- dawała.

4. Niezgodne również z prawdą jest, że za- trudniona w Ministerstwie P. i T. p. Gąsiorow- ska zajmuje stanowisko szóstego stopnia służ- bowego, będąc żoną szefa sztabu generalnego, natomiast prawdą jest, że p. Gąsiorowska, ase- sor w VIII st. sz. M. P. i T. nie jest żoną szefa sztabu generalnego.

Za prezesa:

(-) Philipp, naczelnik wydziału

Sokół żeński.

Dziś, środa ćwiczenia młodzieży oddzia- łu II. w szkole Wydziałowej, ulica Konar- skiego.

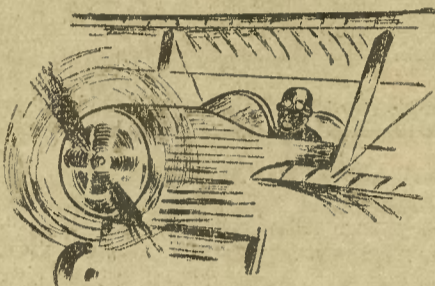
Bydgoska awjonekta lądowała przymusowo pod Panigrodzkiem.

Awjonekta bydgoska ACA, wracając z Po- znania do Bydgoszczy, uległa pod Panigrodzkiem wypadkowi. Wskutek niedopływu ropy do sil- nika awjonekta zmuszona była do opuszczenia się na polach majątności Czerlin.

Na wysokości 5 m. nastąpił niespodziewa- nie drugi defekt w sterze i aparat runął na zie- mię, łamiąc podwozie. Miejscowymi siłami samo- lot naprawiono, tak, że w kilku godzinach po wypadku znowu znajdował się w powie- trznych szlakach.

Miss i Murzyn.

Tę niezwykle fascynującą powieść za- czynamy drukować z dniem 1 marca. Wniosek stąd prosty. Kto chce ją czy- tać, kto chce się denerwować niezwykli- mi losami tych dwojga ludzi (a właści- wie trójga, bo murzyn jest w miss bał- wochwalczo zakochany) ten powinien zaprenumerować Dziennik na miesiąc marzec.

Niezwykłym jest tło tej egzotycznej powieści. Akcja posuwa się od głębi

dzikich krajów afrykańskich ku Indjom angielskim, na które — podobnie jak i na Mandzurję — jest dziś zwrócona uwaga całego świata. Autor zna dobrze tamtejsze stosunki i ludzi. Styl jego od sportowej lapidarności przechodzi w miarę potrzeby w świecistą swadę lu- dów Wschodu. Postacie jego powieści to są ludzie żywi, ludzie z tempera- mentem i z nerwami. A to, co oni prze- żywają, musi w każdym czytelniku wzbudzić nadzwyczajne zainteresowa- nie.

Zmiany w korpusie oficerów rezerwy.

Przeniesiono do rezerwy por. w stanie nieczynnym Leśkiewicza Henryka z rów- noczesnym przeniesieniem do 61 p. p. Wlkp. (Bydgoszcz).

Translokację otrzymali: ppor. Macinkie- wicz z 61 p. p. Wlkp. do 15 pułku ułanów, ppor. Węciewicz z 62 p. p. Wlkp. do 15 p. ułanów, ppor. dr. Niesiolowski z Poz- nania z 70 p. p. do kadry 7 dyw. samocho- dów, por. dr. Baczyński z P. K. U. Byd- goszcz do 4 d. żandarmerji, ppor. Barycza Adam z 17 p. p. do 4 d. żandarmerji, ppor.

Dobrowolski Wojciech (Bydgoszcz) z 68 p. p. do kadry zapasowej 8 szpitala okr., ppor. Jabłoniowski Stefan Karol (Byd- goszcz) z 61 p. p. Wlkp. do kadry zap. 8 szpitala okr., por. Januszewski Marjan (Bydgoszcz) do 1 p. panc.

Do pospolitego ruszenia

przeniesiono w korpusie oficerów: por. Ba- zarskiego Pawła (P. K. U. Bydgoszcz) — 63 p. p., por. dr. Gartnera Rudolfa — 67 p. p., por. Schmidta Kamila — 27 p. p., por. Szymańskiego Stanisława — 11 p. p., por. Rudnickiego Władysława — 58 p. p., kpt. Wyrzywańskiego Mieczysława — 29 p. a. p. i majora adw. Wawrowskiego Romana z Bydgoszczy.

Dziwoląg partyjno-polityczny

W Poznaniu powstał jakiś nowy twór partyjno-polityczny, mianujący się „Chrze- ścijańskim Stronnictwem do walki z ko- munistą“.

Jaki jest cel i kto stoi na czele tego nie- samowitego tworu politycznego, w tej chwi- li dokładnie nie wiadomo. Wiemy tylko ty- le, że „nowi zbawcy Ojczyzny“ wzywają do abanowania lewicowo-sanacyjnego „Rekor- du Polskiego“, dawniejszego „Gońca Wiel- kopolskiego“.

Fakt ten świadczy najlepiej o „bezinte- resowności“ nowych medrów politycznych. Cele nowej partji będą z pewnością tak- kie same mętne, jak mętne drogiami kro- czył „Gońca Wielkopolski“ (dziś „Rekord Polski“). Społeczeństwo wielkopolskie nie pójdzie na lep słodkich słówek utajonych w tym nowym tworze sanatorów, którzy pod po- krywką „chrześcijańska“ chciałoby łowić ryby w mętnej wodzie.

Chór Panien Różańcowych w Bydgoszczy.

Walne zebranie.

Pieśń jest darem Bożym, co uszlachetnia duszę i posiada potęgę modlitwy podwojnej. Powyższy cel doskonale zrozumiał Chór Panien Różańcowych, który śpiewa wyłącznie na chwa- łą Bożą.

O działalności tegoż chóru najlepiej świad- czy walne zebranie, urządzone w dniu 19 stycz- nia br. w szkole im. Henryka Sienkiewicza. Po wspólnym śpiewie: „Matko Marjo!“ przewo- dnictwo objął ks. Dąbrowski, do pióra powołano p. Palicką. Na ławniczki wybrano delegatkę z chóru św. Wojciecha i „Moniuszki“. Po prze-

czytaniu protokołu z ostatniego walnego zebra- nia nastąpiły sprawozdania: prezeski, sekretar- ki, skarbniczki, bibliotekarki, kontrolerki i dyry- genta.

Ze sprawozdań wynika, że chór w ub. roku pracował bardzo intensywnie. Ogółem odbyło się 6 zebrań plenarnych, 1 nadzwyczajne z oka- zji przyjazdu honorowego patrona ks. dr. Łucz- nika z Paryża i 11 zebrań zarządu. Lekcyj odbyło się 57. Nadto urządzone 2 wycieczki, 2 prze- chadzki, 2 majówki i zebranie gwiazdkowe. Sal- do kasy wynosi 15.05. Biblioteka liczy 111 utworów. Na wniosek komisji rewizyjnej udzie- lono całemu zarządowi absolutorjum.

Wybór nowego zarządu dokonano w nastę- pujący sposób: prezeskę przez tajne głosowanie, resztę zarządu przez aklamację. Wyniki wy- borów są nast.: pp. prezeska Gatysówna, zast. prezeski Jankowska, sekretarka Folczyńska, zast. sekretarki Mikołajczykówna, skarbniczka Pszczolińska, bibliotekarka Dudzikówna, zast. bibliotekarki Wyrzucka, kontrolerka Kowalska, kontrolerki na chórze pp. Kowalska, Chodziń- ska, Wyrzucka i Gatysówna, radna p. Nowa- kówna Marja, rewizorki kasy pp.: Skrzypczyń- ska, Dobrzyńska, Szepówna Tekla.

Ks. Dąbrowski oddając przewodnictwo ze- brania w ręce p. Gatysówny, składa życzenia dalszej owocnej pracy i apeluje do członkiń, by pilnie uczęszczały na lekcje okręgowe chó- rów kościelnych.

Następnie przemawiali, składając życzenia, delegatki z chóru św. Cecylii, św. Wojciecha, Harmonji, Moniuszki, Stow. Młodych Polek „Zorza“, ks. Zientarski, ks. Gierszewski i p. Jankowski. Po wyczerpaniu porządku obrad „akończono zebranie wspólnym śpiewem „Wszystkie nasze dzienne sprawy“ oraz hasłem „Cześć pieśni!“

Bulwar ją ocalił.

W ubiegły poniedziałek późnym wieczorem przechodzący ulicą Mostową zauważyli jakąś podchmieloną kobietę, która krzycząc, biegła w stronę Placu Teatralnego, Minawski most, zbiegła po schodach do skweru przy Teatrze Miejskim i tam przez żelazne sztachety rzuciła się na bulwar, myśląc zapewne, że rzuca się do Brdy. Padając na kamienie, doznała dotkli- wego okaleczenia głowy i z bólu poczęła je- czeć, alarmując tym przechodniów, którzy wi- dząc wypadek, powiadomili policję.

Zawezwano pogotowie ratunkowe, którego lekarz opatrzył je rany, poczem polecił odwieźć raną do mieszkania.

Kobieta tą, jak stwierdzono, była niej. K.

Tow. Gimn. Sokół I.

Zebrań miesięczno wszystkich człon-ków odbędzie się w czwartek 25 bm. o godz. 8-mej wiecz. w salce frontowej restauracji „Pod Lwem“ przy ul. Marszałka Focha.

Na porządku obrad m. in. referat druha prezesa na temat: „Zadania i cele ruchu sokolego z punktu widzenia interesów pań- stwowych“.

O udział wszystkich członków prosi Zarząd.

— Zwyczajne sprawozdawcze ogólne zebra- nie Komitetu Kolejowego L. O. P. P. Dyrekcji O. K. P. w Gdańsku odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 14.30 w Bydgoszczy w sali konferencyj- nej w gmachu Dyrekcji Kolei przy ul. Dworcowa-

Zagadkowe samobójstwo.

Tragiczny wypadek zdarzył się w nocy z po- niedziałku na wtorek w rodzinie kupca izrael- ckiego Rybojada, zamieszkałego przy ul. Chro- brego 22. Mianowicie jego 25-letni syn Leon Rybojad, zamieszkały przy rodzicach, wystrze- łem z rewolweru pozbawił się życia.

Denat po odbyciu służby wojskowej praco- wał przy ojcu, nie zdradzając niczem samobój- czych zamiarów. Krytycznego dnia przebywał w gronie rodziny, z którą też spędził cały wie- czór, a zachowanie jego było swobodne, jak zwykle. Po kolacji około godziny 24 udał się do swego pokoju, gdzie nastawił radio, a po kil- ku minutach usłyszano strzał.

Gdy zaniepokojony ojciec wpadł do pokoju syna, oczom jego przedstawił się straszny wi- dok. Młody denat leżał na kanapie z dymią- cym jeszcze rewolwerem w ręku, a gdy przera- żony ojciec podbiegł ku niemu, aby go ratować, pocałował ojca w rękę, przepraszając, że go tak zamartwił.

Zawezwano natychmiast pogotowie ratunko- we, które denata odwiezło do szpitala miejskie- go, gdzie mimo energicznego ratunku po 15 mi- nutach życie zakończył.

Denat pozostawił list do rodziców, w którym żegnał całą rodzinę, prosząc o przebaczenie za

swój czyn i aby o jego śmierć nie winiono ni- kogo.

Przyczyna samobójstwa nie wiadoma. Młody denat nie miał bowiem żadnych kłopotów ta- kich, któreby go mogły doprowadzić do załama- nia się duchowego.

Nieszczęśliwe najechanie samochodem.

Dnia 22 bm. o godzinie 6.30 wieczorem na ulicy Toruńskiej zdarzył się nieszczęśliwy wy- padek samochodowy. Taksówka P. Z. 11999, kierowana przez szofera Zygfryda Kaźmierczaka, zamieszkałego przy ul. Ruskiej 35, najechała na ciągnącego wózek ręczny 60-letniego Jana Gucałskiego, robotnika, zamieszkałego przy ul. Leszczyńskiego 36.

Najechanie było bardzo nieszczęśliwe. Gucałski bowiem odniósł tak ciężkie obrażenia, że trzeba było zawezwać pogotowie ratunkowe,

które odwiezło go do szpitala miejskiego, gdzie stwierdzono wstrząs mózgu, dotkliwe okalecze- nie głowy i ogólne potłuczenie. Ponieważ je- dnak uszkodzony nie chciał za nic pozostać w szpitalu, przeło po opatrzeniu odstawiono go do domu. Następnego atoli dnia rodzina, wi- dząc pogarszający się stan chorego, przywoziła go z powrotem do szpitala. Stan jego okazał się bardzo groźnym z powodu silnego wstrząsu mózgu.

Chińczycy zwyciężyli pod Kiang-Wan?

(Ciąg dalszy.)

Szanghai, 23. 2. (PAT.) Z pomocą zasłony dymowej piechota japońska przypuściła gwałtowny szturm do Kiang-Wan. Chińczycy odpowiedzieli ogniem karabinów maszynowych, zadając Japończykom bardzo ciężkie straty. Wówczas piechota japońska, jakkolwiek zdziękowana, próbowała ponownie złamać opór Chińczyków. Na odcinku północno-zachodnim Japończycy przypuścili atak na okopy chińskie, gdzie piechota chińska z bagnetem w rękach atak odparła nie ustępując z terenu. Oddziały japońskie otrzymały rozkaz odwrotu i pozostawiły pole walki formalnie zasłane trupami.

Szanghai, 23. 2. (PAT.) Dowodem gwałtowności wczorajszej walki w miejscowości Miao-Czong-Czen na północno-zachód od Kiang-Wan są straty, poniesione ze strony chińskiej. Według wiarogodnych źródeł chińskich, straty Chińczyków wynoszą 2.000 zabitych i rannych.

Ani Ameryka, ani Liga, ani Francja

Nikt nie może uspokoić Chin i Japonii

Waszyngton, 23. 2. Prezydent Hoover sprzeciwia się wszelkiej myśli bojkotu Japonii, czy to przez same Stany Zjednoczone czy to wspólnie z Ligą Narodów. W sprawie tej prezydent Hoover odbył miał narady z przywódcami senatu.

Genewa, 23. 2. Sekretariat generalny Ligi Narodów zajęty jest obecnie przygotowaniem nadzwyczajnej sesji zgromadzenia Ligi Narodów, która rozpocznie się dnia 3 marca w Genewie dla rozpatrzenia konfliktu japońsko-chińskiego.

Moskwa, 23. 2. Wojenna rada rewolucyjna ZSRR wydała z okazji 14 rocznicy powstania czerwonej armii orędzie napisane przez Woroszyłowa, w którym oświadcza, że międzynarodowy imperjalizm wypowiadając się kłamliwie na rzecz pokoju i rozbrojenia w dalszym ciągu przygotowuje wojnę. Konferencję rozbrojeniową otwarto przy huku armat nad Oceanem Spokojnym. Jednakże sowiecka polityka pokojowa w niczym się nie zmieniła i jak zapowiada orędzie nie zmieni się w dalszym ciągu. Sowiety muszą jedynie okazać wielką czujność.

Poświęcenie statku „Cieszyn”

Z Gdyni telefonują nam: Dnia 23 bm. dokonał ks. prob. Turzyński uroczystego poświęcenia drugiego statku budowanego przez duńską stocznnię Naksakow dla Tow. „Żegluga Polska” noszącego nazwę „Cieszyn”. Przeznaczony on jest do obsługi linii bałtyckiej Gdynia—Tallin—Helsingfors.

Zmiana ustawy inwalidzkiej wywraca do góry nogami całe zaopatrzenie.

Warszawa, 24. 2. (Tel. wł.) Dzisiaj odbędzie się w ministerstwie skarbu konferencja z przedstawicielami Związku Inwalidów w sprawie rent inwalidzkich. Treść zmiany ustawy inwalidzkiej utrzymana jest dotąd w wielkiej tajemnicy. Szczegóły są podobno następujące: Oszczędności mają dać państwu 80 milionów złotych, co znaczy przeszło połowę wypłacanych rent. Projekt nowej uchyla waloryzację rent markowych. Wszelkie orzeczenia o procencie niezdolności do pracy unieważnia się, nowe zaś orzeczenia mają być wydane w ciągu 5 lat. Ministerstwo pracy może wstrzymać zaopatrzenie tym, którzy

pobierali rentę na podstawie dotychczasowych orzeczeń. Z pośród inwalidów-rojników prawo do renty mają tylko inwalidzi 45-procentowi. Wdowy po inwalidach 45-procentowych otrzymują odprawę 3-letnią.

Inwalidzi 100% w dużych miastach otrzymają 125 zł, w małych miastach 110 zł, a w wsiach 85 zł. Dzieci urodzone po śmierci inwalidy nie mają prawa do renty. Tak zwani inwalidzi wojskowi otrzymują w dużych miastach 100 zł, a w małych 88 zł, a w wsiach 68 zł. Rentę się wstrzymuje, jeżeli dochód poboczny przekracza 2-krotnie rentę.

Zgon ks. kanonika Klinkego

W Poznaniu zmarł po długich i ciężkich cierpieniach śp. ks. Józef Klinke, jedyny członek poznańskiej kapituły metropolitalnej narodowości niemieckiej.

Śp. ks. kanonik Klinke, ur. 1869 w Wygodzie pod Wrześnią, odbył studia filozoficzne i teologiczne we Wrocławiu, Poznaniu i Gnieźnie. Przez pewien czas był proboszczem 49 dywizji niemieckiej a od r. 1905 — wskutek naci-

sku ze strony rządu — kanonikiem. W r. 1922 wybrany został z listy państwowej Zjednoczenia Niemieckiego posłem na sejm. Podczas wyborów agitował gorliwie za listą niemiecką wśród Kaszubów i Kosznejdrów (na Pomorzu). Przez cztery lata był wiceprezesem frakcji niemieckiej w sejmie polskim. W Poznaniu był również radnym miejskim. W ostatnim czasie usunął się z życia politycznego.

Sprawa tczewska w Lidze Narodów

Według doniesień prasy niemieckiej poseł Graebe wysłał do Ligi Narodów nową skargę na Polskę, i to skargę z powodu zamknięcia gimnazjum niemieckiego w Tczewie.

Wyłowiono zwłoki topielca.

Donosiliśmy we wtorkowym numerze naszego pisma, że żołnierz, patrolujący przy magazynach wojskowych przy ulicy Hermana Frankego zauważył w ubiegłą sobotę około godziny 4 nad ranem jakiegoś człowieka, który idąc brzegiem, wpadł nagle do Brdy. Na wściekły przez żołnierza alarm nadbiegła policja, która wraz ze szkuciarzami przedsięwzięła poszukiwania za topielcem, lecz bezskutecznie.

Dopiero w ubiegły wtorek przed południem szkuciarze w towarzystwie kilku bezrobotnych wyłowili w pobliżu mostu Bernardynskiego zwłoki topielca, które woda wyrzuciła na powierzchnię.

Jak stwierdzono, topielcem był 40-letni Ignacy Prejchel, szofer z zawodu, zamieszkały przy ulicy Poznańskiej 7. Wyszedłszy w ubiegły piątek o godzinie 11 rano, już więcej doń nie powrócił. Zachodzi wszelkie prawdopodobieństwo, że Prejchel, będąc w stanie podchmielnym, wpadł przypadkowo do rzeki.

Wyłowieniu zwłok przyglądały się tłumy publiczności. Zwłoki odstawione zostały do kinstnicy przy ulicy Szubińskiej. Prejchel osierocił żonę i dzieci.

PROGRAM W KINACH.

CORSO. „Znak Zorry” i „W mocy korsarza” KRISTAL. „Statak miłości”. MARYSIENKA. „Doktor Massana” i „Góra rezerwiści”. NOWOŚCI. „Naręczone”. REWJA. „Twoje piękne oczy”.

Stan pogody.

Pochmurno i chłodno, temperatura około zera. Śnieg zniknął. Ze wschodnich województw donoszą o nowych, obfitych śniegach.

Z ruchu towarzystw.

S. M. P. zeńskie „Gwiazda”. Zbiórka II zastępu „Konwali” w czwartek o godz. 19 w ognisku.

Zw. b. Uczestników Powstań Nar. R. P. grupa Bydgoszcz. Roczne walne zebranie dziś, w środę, 24 bm. o godz. 19 w sali Strzelnicy, ul. Toruńska. Członkowie okażą przy wejściu legitymację członkowską.

K. S. A. „Sila”. Dziś, w środę o godz. 20 trening. Zawody z K. S. „Amator” w koszykówkę w sali gimn. przy ul. Konarskiego.

Tow. śpiewu św. Wojciecha. Lekcja dziś, w środę o godz. 19,30 w sali Domu Kat. przy farze.

O. P. N. „Gwiazda”. Dziś o godz. 20 zebranie zarządu w biurze parafjalnem.

Sokół V - sekcja piłki koszykowej. Dnia 25 bm. zawody I druż. z I druż. Szkoły Oficerskiej o godz. 20 w hali gimn. 62 pp.

POLECENIA

Wózki
dziecięce poleca „Fabryka Wózków w Dziecięcym” 3-go Maja 12. Reperacje. Hurt. (3491)

SPRZEDAŻE

Piękny folwark 500 mórg na Pomorzu przy szosie, 7 km. od miasta w dobrej kulturze z dobrymi budynkami z nadkompletnym żywym i martwym inwentarzem okazująco do nabycia. Cena podług umowy. Zgłosz. pod „F. 500” do admin. (3542)

260

mórg pszennej zamienię na dom wartości 60.000 Szarek, Dworcowa 20. (2196)

Wozy

tanio sprzedają. Toruńska 142. (2164)

Traktor

do brki, młocki, jak nowy, tanio sprzedam. Toruńska 142. (2163)

Fryzjerskie

urządzenie oraz rozmaite aparaty sprzedam tanio. Długa 5. Gospodarz. (3521)

Bufet

kredens tanio sprzedam. Malborska 4. (3184)

Motocykl

350 ccm. tanio sprzedam. Wincentego Pola 9. (3504)

Mebie

kuchenne, sypialka tanio na sprzedaż. Koronowo, Bydgoska 28. (2118)

Pokój

sypialny dębowy kawalerski sprzedam zaraz. Florjana 22, m. 2 od godziny 9—12-tej i od 4—6-tej.

Patefon

nowoczesny, nowy, zamiennie na radio. Oferty pod „Okazja” do Dz. Bydg.

KUPNA

Kupie

za gotówkę z wolnej ręki dom, gospodarstwo, młyn wodny lub inne przedsiębiorstwo. Zgł. z podaniem ceny, oraz warunków kupna nadesłać do Agen. Dzien. Bydg. Tczew, pod „K. 100”.

Gospodarstwo

w pobliżu Torunia kupię. Warunek: ładny dom, ogród, dobry dojazd. Trzydzieści tysięcy gotówka. Oferty do filii Dz. Bydg. pod „Gospodarstwo”. (2201)

Samochód

limuzynę kupię. Szczegółowe oferty z podaniem ceny i marki nadesłać do Bydgoszcz, skrytka pocztowa 178. 2190

Poszukuje

młyn wodny przemiał 60-150 ctr. na dobę najchętniej z tartakiem. Zgł. Jan Koss, Parubin, poczta St. Kiszewo, pow. kościerski. (3544)

Kto

odda stare gazety do handlowania. Wysoka 21, Mysłowiec. (3506)

Kiosk

kupię. Of. filija pod „Kiosk 25”. (3515)

Encyklopedje

Gutenberg kupię okazynie Wiadomości Księgarnia Gieryna Plac Teatralny. (3557)

POSADY WOLNE

Technik

budowlany, obeznany z wszelkimi pracami i kalkulacją w tartaku, kawaler, język polski i niemiecki, potrzebny od 1. 3. 32 na tartak. Oferty z podaniem referencji i pensji przy wolnym utrzymaniu. L. Łukasiewicz, tartak parowy Mieścisko, pow. Wagrowiec. (3480)

Pomocnika

fryzjerskiego tylko dobrą się conajmniej z 3 letnią praktyką poszukuję od 3. III. br. B. Czajkowski, Wąbrzeźno, Kościerski 7, 1. (3543)

Służąca

na wieś zaraz potrzebna. Dorszowa, Ostromecko, Pomorz. (2208)

Dobry

zarobek dla pań, panów. Śniadecki 13, m. 1. (2160)

Służąca

z gotowaniem tylko dobre. świadectwami potrzebna 27 Stycznia 18. 1 lewo. (2202)

POSADY POSZUKUJĄ

Przedstawicielstwa poważnych firm poszukuje przedsiębiorstwo handlowe. Oferty pod „Działalność” do Oddziału Dz. Bydg. Toruń. (3475)

Fryzjerka

manikurzystka, kursantka poszukuje posady zaraz lub później, najchętniej z całem utrzymaniem, w wolnych chwilach może się zająć pracą domową. Zgłoszenia do Dziennika Bydg. pod „B. G.” (3502)

Piekarz

i cukiernik samodzielny poszukuje stałej posady. Zgłoszenia do „Dziennika Bydgoskiego” Grudziądz pod „Piekarz”. (3548)

Poszukuje

jakiegokolwiek posady prania, usługi event. do starszego państwa. Zgł. Dz. Bydg. pod „M. M.”

Dziewczyna

młodsza, skromna poszukuje posady do dzieci lub lżejszych prac domowych. Oferty do filii Dzien. Toruń pod „Skromna”. (3552)

DZIERŻAWY

Skład

z mieszkaniem, nadający się do wszystkich branż w powiatowym mieście, przy rynku, w najruchliwszej ulicy od 1 marca 1932 do wynajęcia. Zgł. do D. Arendt, Nowemiasztowa n/Dr., ul. 19 Stycznia 6. (3545)

Do

wydzierżawienia 3 pokoje, kuchnia, ogród przy ulicy Szopena. Wiadomości: Ścieżka 1, Okole, gospodarz. (3517)

Składy

wynajmę. Długa 5. Gospodarz. (3522)

NIESZKANIA

Szukam

mieszkania 4 pokojowego słonecznego zaraz lub od 1. 4. 32. H. Dymkowski, skład porcelany, Gdańska 1. (3543)

Bezdzietne

małżeństwo poszukuje mieszkanie wprost od gospodarza. Oferty do filii Dzien. pod „Gospodarz”.

2-5 pokojowe

mieszkanie, skład bez towaru z mieszkaniem oddam. Wiad. Matejki 4. (3528)

„Odrodzenie”. Dziś, 24 bm. o godz. 7.30 w. lekcia głosów męskich w salce pod kościołem ks. Misjonarzy. Jutro 25 bm. o tej samej godz. w tej salce lekcia całego zespołu.

S. M. P. „Napród”. Stowarzyszenie bierze udział w zebraniu plenarnem bratniego SMP „Gwiazda”. Zbiórka w czwartek o godz. 19 przed salką. W czwartek o godz. 15 krótka wycieczka z ks. Patronem.

S. M. P. „Gwiazda”. Dziś o godz. 19 zbiórka koła amatorskiego w Ognisku. Tęż dnia ostatnie rozgrywki w szachy o mistrzostwo stowarzyszenia o godz. 18.20. W czwartek, 25 bm. o godz. 19.30 zebranie plenarne obu oddziałów w salce parafjalnej. Na zebraniu zastęp I. oddz. starsz. odegra jednoaktówkę. Później deklamacje. Udział wszystkich członków konieczny.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 24. 2. 1932 roku.

Bydło:

A. Woly:	
Pełnomięsiste, wytuczane nieoprzegane	060—064
Mięsiste tuczane młodsz. do lat 3	054—058
Mięsiste tuczane starsze	038—046
Miernie odżywione	030—038
Buhaje:	
Wytuczane pełnomięsiste	054—060
Tuczane mięsiste	048—052
Nietuczane, dobrze odżywione starsze	040—046
Miernie odżywione	032—036
Krowy:	
Wytuczane pełnomięsiste	060—066
Tuczane mięsiste	052—058
Nietuczane, dobrze odżywione	030—038
Miernie odżywione	024—028
Jalowice:	
Wytuczane pełnomięsiste	060—064
Tuczane mięsiste	050—058
Nietuczane, dobrze odżywione	040—044
Miernie odżywione	032—040
Młodzież:	
Dobrze odżywione	052—040
Miernie odżywione	026—030

Ciełeta:

b) najprzedniej. ciełeta tuczne	060—068
Tuczane ciełeta	050—056
Dobrze odżywione	040—048
Miernie odżywione	032—036

Owce:

Wytuczane pełnomięsiste jagnięta i młodsz. skopy	000—050
Tuczane starsze skopy i maciorki	040—046
Dobrze odżywione	000—000

Swinie:

a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi „Konwali”	084—086
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	078—082
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	074—076
d) mięsiste swinie ponad 80 kg.	068—072
e) maciorki i późne kastraty	056—072
Swinie bekonowe	070—072

Bank Polski płacił w dniu 24 bm. za:

dolary amerykańskie	8,87—8,86
funty szterlingów	30,70
franki szwajcarskie	173,42
franki francuskie	34,96
marki niemieckie	—
guldeny gdańskie	173,12
szylingi austriackie	—
liry włoskie	46,12
korony czeskie	26,24

Pokój

umebl. Poznańska 27, mieszkanie 2. (3523)

1-2 pokoje

umebl. solidn. panu wynajmę. Zgł. pod „Pa 31” Dz. Bydg. (3530)

Pokój

wynajmę. Długosza 7, parter. (3531)

Pokój

umebl., osobne wejście. Podolska 20, m. 4. (2170)

Pokój

umebl., solidnemu panu wynajmę. Dworcowa 7, mieszka. 6. 2189

ROZNE

Przeprowadzki

samochołem Śląska 4, m. 3, 3505

Zaginął

pies bernardyn. Oddać za wynagrodzeniem Jagiellońska 27. (2171)

MATRYMONJALNE

Inteligentna

panna, lat 26, posiadająca kompl. wyprawę w biełźnie i 70 0 zł., nawiąże korespondencję z przyzwoitym panem w celu matrymonjalnym. Panowie do lat 40 zechcą oferty swe przelać do Dz. Bydg. pod „Cel”. (3537)

Agentury „Dziennika Bydgoskiego“ w Bydgoszczy.

Al. Mickiewicza 1 - Lewandowska	Gdańska 64 - Gundermann	8 - Kurek	Na Wzgórzu 36 - Lewandowski	Sowińskiego 4 - Kropiński
" 7 - Domeracka	" 134 - Piotrowiak	Kordeckiego 28 - Fiałkowski	" 33 - Stelborn	Stara Szkolna 9 - Lasa
" 11 - Kostrzewska	" 141 - Gralewski	Kordeckiego 34 - Kujawski	Nowodworska 24 - Kamysz	" 15 - Dopstał
Babia Wieś 18 - Bujak	" 115 - Księg. „Promień“	Koronowska 1 - Kempłńska	" 30 - Chmielewski	Stawowa 27 - Bechański
Belzka 32 - Kubiak	" 11 - Man'kowski	" 17 - Grupa	" 51 - Lowcki	Strzelecka 17 - Nowak
" 20 - Fietzner	" 21 - Maciejewski	" 52 - Wiśniewski	" 39 - Jankowski	Stary Rynek 27 - Gniewkowski
Bernardyńska 1 - Janowiak	" 174 - Jung	" 32 - Seyfried	" 53 - Budzyński	Szczecińska 3 - Spychalski
Bielicka 62 - Wodecki	" 164 - Baliński	Kościuski 38 - Nowak	" 57 - Gawlak	" 5 - Koseda
" 33 - Nadolski	" 23 - Idzikowski	Kossaka 55 - Poczekał	" 4 - Pawlikowa	Szubińska 21 - Haymann
" 6 - Kupezak	Stacja Wodociągowa	Kraśnińskiego 9 - Błęzińska	Ogrodnia 1 - Borucka	" 15 - Kaźmierczak
Błonia 1 - Glerczak (kiosk)	" 154 - Kamiński	Król. Jadwigi Kiosk Bahtke	Orla 4 - Kuznicka	" 27 - Lipezyński
" 1 - Sleg	" - Wiśniewski (kiosk)	" 2 - Florczyk	" 14 - Modrów	Śląska 28 - Cywiński
" 6 - Bukowski	" - Mirowski	" 23 - Brzeziński	" 24 - Szczepankiewicz	" 33 - Michalak
" 14 - Szmuga	" 52 - Siebert	" 42 - Bogdański	" 1 - Kowalkowski	" 46 - Mielągowa
" 1 - Doege	" 16 - Abramczyk	" 13 - Górecki	" 38 - Cichocki	Śniadeckich 31 - Nalazek
Bocianowo 3 - Jóźfiak	" 11 - Manikowski	" 21 - Stanik	" 31 - Dubiel	" 21 - Zieliński
" 20 - Bogustawski	" 61 - Pucinski	" 40 - Dąbrowski	" 17 - Kowalczyk	" 30 - Koczyński
" 24 - Weyna	kiosk Jesiak	" 57 - Hoffmann	Paderewskiego 11 - Czalkowski	" 52 - Nitka
" 37 - Modzejewski	" 30 - Jedryczewski	" 32 - Fojucik	Piotra Skargi 7 - Kielichowski	" 20 - Sprawski
" 40 - Szot	" 23 - Tędrowski	Kujawska 30 - Olszyński	Piotrkowska 25 - Bisku	" 20 - Macłuska
" 13 - B.eszke	Golebia 61 - Wierzoowski	" 25 - Majewski	Piąkna 45 - Kwasek	" 58 - Sachtak
" 31 - Geppert	Grodzka 8 - Woltmann	" 32 - Kozakiewicz	" 34 - Seehafer	" 46 - Chmielewski
" 34 - Surdyk	Grunwaldzka 72 - Laupentowicz	" 43 - Stefaniak	Podgórną 15 - Sikorski	" 31 - Kosiedowski
Brzozowa 64 - Bagniewski	" 103 - Warmbler	" 38 - Cpałka	" 27 - Gorion	" 25 - Majewski
" 7 - Dombrowski	" 72 - Dębowski	" 33 - Bęczniński	Pomorska 9 - Prauze	" 51 - Traas
Cieszkowskiego 17 - Reichowa	" 111 - Zuchowska	" 53 - Napięrała	" 29 - Chojnacki	Księg. „Świt
Chełmińska 4 - Zyrka	" 142 - B. ryńska	" 70 - Leński	" 5 - Holtendorff	" 47 - Łosiwa
" 8 - Siuda	" 126 - Owazarzak	" 75 - Meiler	" 35 - Szramka	Świecka 2 - Brzozowska
" 24 - Blochowa	" 72 - Grzebowaska	" 114 - Dulcka	" 57 - Banaszak	Sw. Janska 2 - Michalski
Chocimska 12 - Warehol	" 83 - Boniecki	" 118 - Donczakowa	" 71 - Fiszer	" 14 - Gundlach
" 11 - Skrzypiec	" 84 - Domeracki	" 22 - Roszczyńska	" 60 - Mierzejewski	" 16 - Masoiała
" 16 - Kruczkowski	" 71 - Bukolt	" 26 - Lubańska	" 58 - Strypentów	" 15 - Kurowski
Chodkiewicza 18 - Fischer	" 79 - Wegner	" 72 - Cemel	" 54 - Chudy	Sw. Trójcy 23 - A. aszkiewicz
Cholonińskiego 22 - Cwikliński	" 42 - Chmara	" 66 - aziprotowski	Poniatowskiego 31 - Marcinkowski	" 30 - Czajkowska
" 33 - Krzyżyński	" 45 - Niemczewski	Leśna 34 - Zaremska	Poznańska 36 - Siudek	kiosk Czajkiński
Chrobrego 9 - Rembowicz	" 58 - Styczeń	Lenartowicza 23 - Barciński	Płac Piastowski - Wirbarth	" 6 - Steinke
" 21 - Szukowska	" 61 - Burdelski	" 6 - Mazur	róg Chrobrego	" 18 - Zempel
" 20 - Wyżentkiewicz	" 68 - Gierszewski	Leszczyńskiego 45 - Stachowski	Płac Teatralny przy	" 12 - Hübner
" 88 - Heyduk	" 90 - Springer	" 3 - Blum	Teatrze Miejskim - Komorski	Toruńska 9 - Klusak
Chwytowo 2 - Przeor	" 59 - Szularecki	Lipowa 14 - Czara	Pl. Poznański 3 - Lewandowski	" 68 - Porazińska
" 4 - Sobocińska	" 115 - Urbanowski	Lubelska 4 - Szymkowiak	" 10 - Trafas	" 15 - Kryczkówna
" 10 - Tyll	" 125 - Lichtl	" 1 - Rybczyński	" 10 - Ejankowski	" 35 - Szafrański
Czarneckiego 13 - Żółtowski	" 127 - Kruczkowski	" 13 - Wiśniewski	" 4 - Troan	" 70 - Kiliński
" 13 - Zagórski	" 143 - Zareba	" 28 - Kalka	Promenada 1 - Sieradzki	" 90 - Sobociński
" 8 - Wika	" 157 - Kukuk	" 31 - Iwaniec	" 85 - Lewicka	" 102 - Bernbard
Dąbrowskiego 29 - Hennemann	" 151 - Fankidejski	Lwowska 1 - Banaszak	" 12 - Eckert	" 118 - Golebaki
" 18 - Kurtz	" 179 - Bilecki	Lokietka 5 - Kitta	" 8 - Szalonek	" 11 - Warmbler
Diuga 76 - Jankowski	" 96 - Polunt	" 21 - Wolski	Raławicka 18 - Kuciński	3 Maja 13 - Wegner
" 22 - Kozłowski	" 183 - Siaboszewski	" 27 - Dymowski	" 1 - Mielalak	Ugory 6 - Wolfram
Długosza 10 - Tymoniecka	" 154 - Czubski	" 32 - Pietsch	Różanna 23 - Pieniężny	" 48 - Kolo. Jiej
Dworcowa 83 - Markowski	" 158 - Janko	" 37 - Ciszewski	" 18 - Pawowski	" 17 - Kociszewski
" 96 - Kaniasty	Hetmańska 6 - Magnuszewski	Malborska 20 - Grenda	" 24 - Jaworski	" 41 - Gapiński
" 5 - Rałajczak	" 20 - Blaszk	" 23 - Gleida	Rupienica 23 - Wesiołowska	" 48 - Zmowski
" 31 - Dziegalewski	Herm. Frankego 9 - Janiszewski	" - Brande	Rycerska 16 - Szwacer	Ulańska 35 - Żółtowska
" 39 - Steatówna	Jackowskiego 15 - Boch	Marcinkowskiego 2 - Dietrich	" 7 - Nawrocki	" 13 - Przybyśka
" 90 - Rychliński	Jagiellońska 18 - Goniec Inwalida	Mazowiecka 10 - Gruze	" 4 - Rachuta	" 3 - Stopaj
" 60 - Tuczynski	" 28 - Łakota	" 7 - Mikołajczak	Senatorska 18 - Knasiakowska	" 6 - Miniszewski
kiosk Szydłowski	" 25 - Swinarski	" 14 - Ciešiewicz	" 48 - Nierusiewicz	Unj Lubelskiej 1 - Wio larska
Dworzec - Księg. Kol. „Ruch“	" 34 - Blaszczyński	Marsz. Focha 28 - Bednarski	" 77 - Maczyński	Warszawska 1 - Ciesielski
Em. Warmińskiego 16 - Malak	" 45 - Schule	" 28 - Jakuszkowiak	" 1 - Born	" 3 - Ryglewski
Fordowska 6 - Stempiewski	Jana Kazimierza 4 - Fortuna	Mostowa 5 kiosk - Witczak	" 15 - Jez	" 21 - Nowakowski
" 4 - Kościeliski	Jasna 15 - Pawłowski	" 30 - Marchlewski	Sienkiewicza 10 - Rychliński	Wielki Rynek 21 - Nowicki
Gamma 3 - Alchmiewcz	" 8 - Andrzejewski	" 60 - Szulcki	" 23 - Brzakata	Wiatrakowa 17 - Kasza
Garbary 29 - Skierkowski	" 18 - Groszek	" 117 - Doberstein	" 19 - Płizka	Wileńska 9 - Cafft
Gen. Bema 17 - Sikora	" 29 - Kurzbaic	" 165 - Karolewicz	" 14 - Lewandowska	" 11 - Szczepaniak
Gdańska 63 - Perlik	" 31 - Blaszczyk	" 185 - Wiśniewski	" 16 - Kwiatkowski	Wincentego Pola 6 - Mieruszevska
" 69 - Szulc	" 33 - Ignowski	" 21 - Andrzejewski	" 32 - Bury	Wrocławska - Kiosk Tyczyński
" 85 - Zander	Karpacka 27 - Dąbrowski	" 29 - Reinowska	" 42 - Rozenau	" 1 - Starzyński
" 91 - Jóźwiak	" 5 - Stachowiak	" 29 - Czochański	" 41 - Gayer	Wysoka 9 - Kubiak
" 95 - Berg	" 21 - Brzeziński	" 126 - Cup	" 46 - Cichowlas	" 48 - Piątek
" 103 - Woliński	" 18 - Chmielewski	" 139 - Kawecki	" 55 - Deja	Zaczucie 2 - Nowy dom Sadowczyk
" 102 - Zielke	Kaszubska 4 - Berg	" 201 - Maciejewski	Sieroca 2 - Wiczorek	Zduny 9 - Jóźfiak
" 104 - Pamin	" 17 - Nowak	" 27 - Cajt	" 13 - Adamczewski	" 1 - Szlegel
" 110 - Kowalski	Kołataya 8 - Grzegorski	" 13 - Reckser	Sowińskiego 26 - Krolczak	Zygmunt Augusta 22 - Lesicki
" 127 - Mikoda	Konopna 17 - Klernikowski	Ntegolewskiego 2 - Kubiak	" 16 - Bujalski	" 26 - Kieślińska
" 170 - Przybyłski	" 7 - Stachowiak	Nowa 1 - Robakowski	" 18 - Poźłowna	" - Kniawski
			" 28 - Wiodarska	" - Szopiński

Przedpłata „Dziennika Bydgoskiego“ wynosi w agenturach zł 3.15 miesięcznie, zł 9.45 kwartalnie. Pojedynczy numer 20 groszy.

POLECENIA Sprawy handlowe, sądowe, podatkowe, akcyzowe, hipoteczne, spadkowe i administracyjne załatwia fachowo W. Kapturkiewicz Marsz. Focha 17. (716) Wrócićem i przyjmuję zlecenia dyskretnie. R. Snory, em. komisarz, właśc. biura detektywno-wywiadowczego „Argus“, Gdańska 110. (2162) Ścisłe (2156) poufnie i wyczerpująco informuję o każdej osobie w kraju i zagranicą biuro detektywno-wywiadowcze „Argus“ Gdańska 110. Materace (1992) pełnowyścielane w modnych desenjach oraz spirale silnej konstrukcji polecą jedyny magazyn specjalny, Dworcowa 46. Wągiel (2156) drzewo wagonowo korzystnie dostarcza pełnomocnik Blichowski, Toruń. Sukiennicza 4, tel. 274. Książkę (408) jak przechodzić samemu kurs gimnazjalny, poleca Księgarnia Bydgoszcz, Śniadeckich 46. Złoty 50 przesyłać przez P.K.O. 1825.	Meble! Darmo dostawia się na miejsce własnym samochodem wszelkie kompletne urządzenia mieszkaniowe: syplalnie, jadalnie, gabinety, saloniki, kuchnie oraz wszelkie meble wysocielane, zakupione w znanej solidnej firmie Ignacy Grajner, Bydgoszcz, Dworcowa 21. Uwaga: Własne warsztaty, wielki wybór. Ceny niższone. Tel. 1921. (9574) KUPNA Kupię samochód 1 1/2 ton, używany, lub osobowy zdany do przerobki. Badziag Dalwin, pow. Tczew, poczta Rukosin. (3429) Samochód limuzyna Forda używaną w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia pod „Gotówka“ do filji Dziennika. (2172) Radioaparar na prąd stały 100 Volt używany kupię. Zgłoszenia pod „Gotówka“ do filji Dziennika. (2173) Saplica młodego kupię. Zgłoszenia pod „Gotówka“ do filji Dziennika. (2174)	Młynarzem (3503) mniejszy młyn elektryczny niekompletny, mieszkanie w mieście sprzedam tanio. Fordon, Murawski, Młyńska. POSADY WOLNE Fryzjerki dobrej sily poszukuje „Salon de Club“, Pomorska róg Zduny. (2166) Potrzebne zdolne kelnerki i ekspedjentki. Wiadomość Gdańska 37. godz. 6-7. (2158) Szofer niezłonaty, do taksówki z „czarwoną“ kartą jazdy zaraz potrzebny. Kaucja konieczna. Zgłoszenia do filji Dzien. Bydg. pod „Niezlonaty“. (2179) Dentysta (2178) w mniejszym mieście powiatowym poszukuje dla swego ambulatorium ucznia z lepszym wykształceniem przy wolnym utrzymaniu. Zgłoszenia do filji Dziennika Bydg. pod „Dentystyczny“.	POSADY POSZUKUJA Kasjerka kasjerka z kukułkami, praktyką handlową, pisze również na maszynie, szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Świadectwa pierwszorzędne Zgł. Dzien. Bydg. pod „M. R. 100“. (380) Urządnik emerytowany, kawaler, szuka jakiegokolwiek pracy aby się nie nudzić i zapomnieć. Chętnie tam, gdzie mógłby korzystać z konwersacji esperanta. Filja Dz. „29 letni“. (2165) Lokaj stangret sumienny, gorliwy, poszukuje natychmiast posady, młody wiek, świadectwa chlubne, skromne wymagania mieszcowskiej obojętna. Adres wskaże Dz. Bydg. (3473) Skład z mieszkaniem względnie ubikacją poszukuje. Zgłoszenia filja Dziennika „B. L.“ (2175) Poszukuje (3510) w dzierżawę kuznię gminną lub prywatną, bez lub narzędziami. L. Tomczak, Chojnice, Stara Szkolna 9.	Poszukuje (2156) malej willi z wygodami i ogródkiem do wynajęcia od 1-go kwietnia. Oferty filja Dziennika „I. IV.“ Piekarnia z mieszkaniem wprost od gospodarza do wydzierżawienia zaraz. Zgłoz. Fr. Apczyński, Tur, pow. Saubin, stacja Rynarzewo. (3511) MIESZKANIA Mieszkanie 2-3 pokojowe poszukuje urzędnik kawaler. Zgłoszenia filja Dziennika „B. L.“ (2176) Duty pokój wynajmę, czynsz górzysty. Gospodarz Niegolewskiego 2. (2159) Duży pokój wynajmę, rok górzysty Drabik, Stawowa 19. (3469)	RÓŻNE Szoferów oraz amatorów kształcą szybko i tanio kursy samochodowe Z. Kochańskiego w Bydgoszczy, 3 Maja 20, tel. 11 85. Zapisz każdego czasu, opłata ratami. Egzaminy w Bydgoszczy lub Toruniu. (2866) Planino do ćwiczeń. Paderewskiego 1, m. 7. (3501) MATRYMONIJALNE Życzenie. Dwóch sympatycznych podstępnych młodzieńców 32 i 29 lat poszukują dla spędzenia miłych chwil nadchodzącej wiosny znajomości dwóch przystojnych smukłych blondynek. Łaskawe odpowiedzi pań poważnych z ewtl. dołączeniem podobizny. Dyskretna zapewniona. Anonimy do kosza. Prosimy skierować do filji Dziennika Dworcowa pod „Wiosna F. F.“ (2167) Która z pań, niezależnie starza zechce poznać pana kulturalnego, dyskretnego. Cel towarzyski. Do filji Dzien. Bydg. pod „L. 45“. (3516)	
	SPRZEDAŻE nam.en.eg (3512) z 3 składami sprzedam. Informacje Nakielska 39, m. 5. Skład krótkich towarów w Bydgoszczy z ładnym mieszkaniem, niedrogo odstąpię. Wiadomość w składzie sprzętów kuchennych Śniadeckich 47. (3299) Kolonjalną sprzedam tanio byle zaraz. Zgł. Poznańska 35, m. 6. (3461) Sprzedam tanio: szafę żelazną, maszynę do pisania „Adler“, maszynę do liczenia „Remo“, 4 biurka. Obejrzeć można R. Stobieccki, Stary Rynek 25. (3447)	NAUKA Kurs handlowy 5-cio miesięczny na Praktycznych Kursach Handlowych w/m Chrobrego 15 rozpoczyna się 1-go marca. Zapisy co dziennie 12-1 i 4-5. (2683)	POSADY POSZUKUJA Kasjerka kasjerka z kukułkami, praktyką handlową, pisze również na maszynie, szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Świadectwa pierwszorzędne Zgł. Dzien. Bydg. pod „M. R. 100“. (380) Poszukuje dzierżawy gościńca lub składu kolonialnego możliwe ze sałką w większej wiosce Of. do Dzien. Bydg. pod „Większa wioska“. (3513) Poszukuje składu próżnego na kolonialną. Of. do filji Dz. pod „Dzierżawa“. (2157)	Pokoje Pokój na biuro, centrum poszukuję. Oferty „Pokój“ filja Dzien. (3468) Pokój dobre umebl. z osobnym wejściem do wynajęcia. Lipowa 11, m. 2. (2161)	Pokoje Pokój na biuro, centrum poszukuję. Oferty „Pokój“ filja Dzien. (3468) Pokój dobre umebl. z osobnym wejściem do wynajęcia. Lipowa 11, m. 2. (2161)	

W niedzielę, dnia 21 lutego 1932 roku, zmarł po ciężkich cierpieniach, długoletni pracownik Gazowni Miejskiej s. p.

Tomasz Kufel

W Zmarłym tracimy gorliwego i sumiennego pracownika, którego pamięć nie zginie wśród nas.

Magistrat — Dyrekcja Gazowni.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 18.15 z domu żałoby przy ul. Poniatowskiego 24, na cmentarz parafjalny Bielawki. (3509)

W poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 4.30 rano, zmarł opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, tatus, syn, nasz kochany brat, zwawier, kuzyn i wujek

s. p. Jan Manikowski

przeżywszy lat 43, o czym donoszą w nieutulonym smutku

Żona z synkiem.

Mozgowina nr. 1, dnia 23 II 1932 r.
Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 26 bm. o godz. 10-tej przed poł. z kościoła w Ostromecku. (2177)

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy przy ulicy Pomorskiej nr. 55-56 i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz tom 32 karta 1205 na imię wdowy Marty Klawonni z domu Schumann w Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji dnia 10 maja 1932 r. o godz. 10 przed poł. wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem pokój nr. 4. Nieruchomość obejmuje dom mieszkalny nr 55 z oficyną na lewo, tylną przybudowę, wstępem i podwórzem dom mieszkalny nr 56 z dwiema oficynami, warsztat, pralnia, stajnia, składowa i składnica na prawo, parcela mapa 2 nr. 192 o wielk. 25,50 ar., wartość użytk. 5577 mk., matrykuła art. 433, ks. pod. bud nr. 1158 i 1159. Wzmiarkę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 5-go lutego 1932 roku. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmiarki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdziłoby, gdyby wierzytel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przyzbięcia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. (3526)

Bydgoszcz, dnia 18 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.

Przetarg przymusowy.

W czwartek, dnia 25 bm. sprzedawcą będą najwięcej dającym za gotówkę:
przy ul. Poznańskiej 5 (st. nr.) o g. 9, 2 stołki do garderoby (1 z lustr.), biurko, kredens, szafonierka, szafa, nocny stolik, lustro, komoda, stół i 6 krzesel;
przy ul. Konopnej 39 (st. nr.) o godz. 10.30 2 stoły i 3 fotele koszykowe, 2 chodniki kokosowe, półzorek, 9 oleandrów, 4 palmy i 10 drzewek w donicach;
przy ul. Choloniewskiego 5 (st. nr.) o godz. 11.30, kanapę i 2 fotele (czerwony plusz)
przy ul. Nowodworskiej 12 (st. nr.) o godz. 12-tej, biurko, łezanke, stół, 6 regałów różn., 2 stoły skład. (3562)

Wańkiewicz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

Krajowy Zakład Psychiatryczny
Kocborowo, pow. Starogard
poszukuje (3560)

KUCHARZA

z dnem 1 marca 1932 r. Reflektuje się tylko na sily pierwszorzędnę. Oferty wraz z życiorysem, odpisaniami świadectw, fotografją i podaniem wysokości wynagrodzenia należy przesać do Dyrekcji Zakładu.

Poco duzo słow!

Wystarczy stwierdzić u znajomych, by przekonać się o nadzwyczajnych walorach naszego świętego

Poudre Comprimée Este

PUDER Este - 1-

J. & S. STAMPNIEWICZ, POZNAŃ

1604

Przetarg przymusowy. Połowa nieruchomości położonej w Bydgoszczy przy ul. Kościelnej 2 i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz, tom I. karta 39 na imię Karola Klemensa Wrycz-Rekowskiego elektrotechnika z Bydgoszczy i Magdaleny Wrycz-Rekowskiej z Bydgoszczy po połowie zostanie w drodze egzekucji dnia 10 ma a 1932 roku o godz. 8 przed poł. i część nieruchomości należąca do własności Karola Klemensa Wrycz-Rekowskiego wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem pokój nr. 4. Nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z boczną oficyną prawo tylnym budynkiem, chlebem po lewej stronie i podwórzem, parcela mapa 6 nr 313/5 o wielkości 0,0140 ha z wartością użytkową 1471 mk. matrykuła art 128 księga podatku budyk. 1.737. Wzmiarkę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 13 VIII. 1929 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmiarki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdziłoby, gdyby wierzytel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przyzbięcia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. (3527)

Bydgoszcz, dnia 18 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy przy Węlnianym Rynku i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz tom 53 karta 1835 na imię Alicji Domnick z domu Geicke z Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji dnia 10 maja 1932 o godzinie 9 przed poł. wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem pokój nr. 4. Nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z 2 oficynami i tylną przybudowę i podwórze oraz tylne zabudowania, na lewo parcela mapa 5 nr. 1042/98 o wielkości 18,90 ar, wartość użytk. wa 4310 mk. matrykuła art. 721 księgi podatku budyndkowego I. 1472. Wzmiarkę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 25. I. 1932 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmiarki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdziłoby, gdyby wierzytel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przyzbięcia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. (3528)

Bydgoszcz, dnia 18 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Wyrzysku—przedmieście i w chwili uczynienia wzmiarki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Wyrzysk tom V. wykaz liczb 168 na imię Olgi Hack-bath, urodz. Günterberg w Mogilnie (obecnie zamieszkała w S'-heidemühl -- Niemcy) zostanie dnia 1-go czerwca 1932 r. o godz. 10 przed poł. w drodze egzekucji wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 10. Nieruchomość składa się z zabudowanego podwórza i roli, obszaru 55 a. 10 m², położona w obrębie Polanowa. Różna wartość użytkowa 350.— mk. czysty do hód 145 talarów, nr. matrykuły 225, nr. księgi połatu budyndkowego 85. Wzmiarkę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 stycznia 1932 roku. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmiarki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdziłoby, gdyby wierzytel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przyzbięcia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. (3554)

Wyrzysk, dnia 25 stycznia 1932 r. Sąd Grodzki.

WAŻNE DLA SKLEPÓW

Znacznie niższe ceny zwiększają obrót

100 różnych kart wid.

„WESOLEGO ALLELUJA”

w wykonaniu wysocy artystycznym tylko **zł 6.—**
Wys. poczęta na pobr. Kosz' a przesyłki za 100 lub 200 sztuk zł. 1.50.
Adres wyd. „Succetta”, Warszawa, Elektoralna 5c.
P. S. Na żądanie bezpłatne cenniki i ilustrow. na karty widokowe, mal. pisulenne i różne nowości bezpłatne. (3555)

RESURSA KUPIECKA

Obiady z 3 dań po 70 groszy

Kolacje po 75 groszy
(W abonamencie jeszcze 10 procent niższej)

Jednu w czwartek

I.

Rosół z makaronem
Barszcz zabelony
Zupa rybna

II.

Karaś w śmietanie
Częber cielecy
Schab wieprzowy

(3508)

III.

Kompot — kawa lub herbata.

Kuchnia pod kier. kuchmistrza warszawskiego.

Czytajcie „Dziennik Bydgoski”!

Już nie zadługo nastąpi otwarcie

3519

Jęczmień

dziennie świeżo palony, oraz Kawa Słodowa w opakowaniu jak i też Piwo-war „Siód” poleca w znanej jakości (3301)

FABRYKA KAWY SŁODOWEJ

BYDGOSZCZ
Nad Portem 4

Tel. 1172 Tel. 1363

Karawany

dla dzieci i dorosłych po cząwszy od 10 zł poleca

Pocz'arnia
ulica Grodzka.

Ekspedjentkę

możliwie z branży artykułków męskich z dobrmi świadectwami od 1 marca poszukuje (3497)

Max Zweiniger, ul. Gdańska 1.

4-rol 6-cio cylindrowe samochody ciężarowe

„Chevrolet” po gruntownym wyremontowaniu bardzo korzystnie na sprzedaż. (3100)

E. Stadie - Automobile

Sp. z o. o.

Bydgoszcz, ul. Gdańska

RÓŻNE

Wspólnika

do kiosku w dobrem położeniu poszukuje. Zgl. pod „Egzystencja” do filij. (2182)

500 zł

pożyczki pod zastaw, lub pewną gwarancją poszukuje, dam 5% miesięcznie. Oferty pod „500” do Dz. Bydg. Toruń. (3551)

W podróży

w hotelach, czytelnich kuracyjnych, księgarniach dworcowych itp. należy żądać

Dziennik Bydgoski.

POLECENIA

Folwarczek (2184)
220 morgi ziemi buraczannej, dom 7 pokoi, inwentarzę nadkompletne, wpłaty 35 000. Wiadomość Agencja Handlowa, Bydgoszcz, Plac Piastowski 4.

Kuchnia
kolodziejstwo, 9 morgi ziemi pszennej, wpłaty 8 000 sprzedawca Agencja Handlowa, Bydgoszcz, Plac Piastowski 4. (2185)

Sprzedam
skład kolonjalny z mieszkaniami, nadający się na wszystkie przedsiębiorstwa. Zgłosz. Plac Piastowski 2. (3533)

Place
budowlane, blisko miasta sprzedam tanio. Ks. Skorupki 99. (3536)

Skład
z mieszkaniami zaraz na sprzedaż. Adres w Dzienniku. (2192)

Piano
dobre zagraniczne sprzedam. Śląska 5, m. 2. (1560)

Kolonjalke
duże mieszkanie sprzedam tanio, 2.500. Wiadomość: Restauracja Warszawska 25. (2195)

List
hipoteczny 100.000.— zł. sprzedam lub zamienię na dom. Oferty filja Dziennika „T.” (2186)

Kiosk (2188)
Śniadekich 2 na sprzedaż.

POSADY WOLNE

Ekspedjentka

dzielnia, tylko z branży rzeźniczej może się zraz lub od 1 marca 32 zgłosić. Oswald Reznier, rzeźnictwo, Toruń, Prosta. (3550)

Potrzebna

dziewczyna z wykwińtem gotowaniem do wszystkich, na wyjazd blisko od 1 marca. Of. filja Dz. pod „Lekarz”. (2198)

Ekspedjentka

branży rzeźniczej potrzebna. Pomorska 70. (2194)

POSADY POSZUKUJĄ

Ekspedjentka

z branży rzeźniczej z kilkuletnią praktyką, dzielna w swym zawodzie poszukuje posady od 15 kwietnia b. r. Łaskawe zgłosz. proszę do Dziennika Bydgoskiego pod „Z praktyką”. (3556)

Duet

wolny od I. III. 32 r. z Violinofolinem. Zgłosz. Hotel Kopernika, Lubawa Tel. 9. (3559)

Dziewczyna

do wszystkich prac domowych poszukuje posady. Of. filja Dzienn. 125”. (2191)

DZIERŻAWY

Lokal
czteropokojowy (ewtl. na biura) oddam. Cieszkowskiego 11, m. 4. (2193)

Piekarnia

w Trzemesznie kompletna zaraz do wydzierżawienia, do objęcia 3.500. Oferty pod „P. 3.500” do Dz. (3558)

POKOJE

Pokój (2197)
umebl. frontowy, telefon. Cieszkowskiego 4, m. 5.

Pokój (2197)
Chrobrego 3, m. 1. (3534)

Pokój
dla małżeństwa, obeerzję przed południem. Naruszewicza 2, m. 2. (3561)

Pokój
dla 1—2 osób z utrzymaniem. Cieszkowskiego 13, mieszki. 3. (2180)

Pokój
umebl. dla bezzdzietnego małżeństwa lub 2 panów do wynajęcia. Podgórna 8, z ogrodu. (3535)

2 pokoje
próżne lub umeblowane. Piotra Skargi 13, m. 5 od 4—6. 3539

Poszukujemy

jeden większy pokój na biuro centrum. Of. filja Dzienn. „A. 100”. (2204)

Pokój
osobne wejście. Piotra Skargi 11, m. 4. (2183)

Pokój
z używaniem kuchni Szcześcińska 9, m. 2. (2199)

MIESZKANIA

Mieszkanie

7 pokoi odstąpię. Czynn miesięczny 150 zł. Zgłosz. Chrobrego 7, m. 3. (3541)

Trzy

pokoje kuchnie z meblami odstąpię. Wiadomość Dzienn. Bydg. (2187)

Mieszkania

2-3 pokojowe, czynsz miesięczny, Pomorska 21, Norma. (2200)

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. i lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% niższej. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych 50%, drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udzielają się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.